

Nepriklausoma

Lietuva

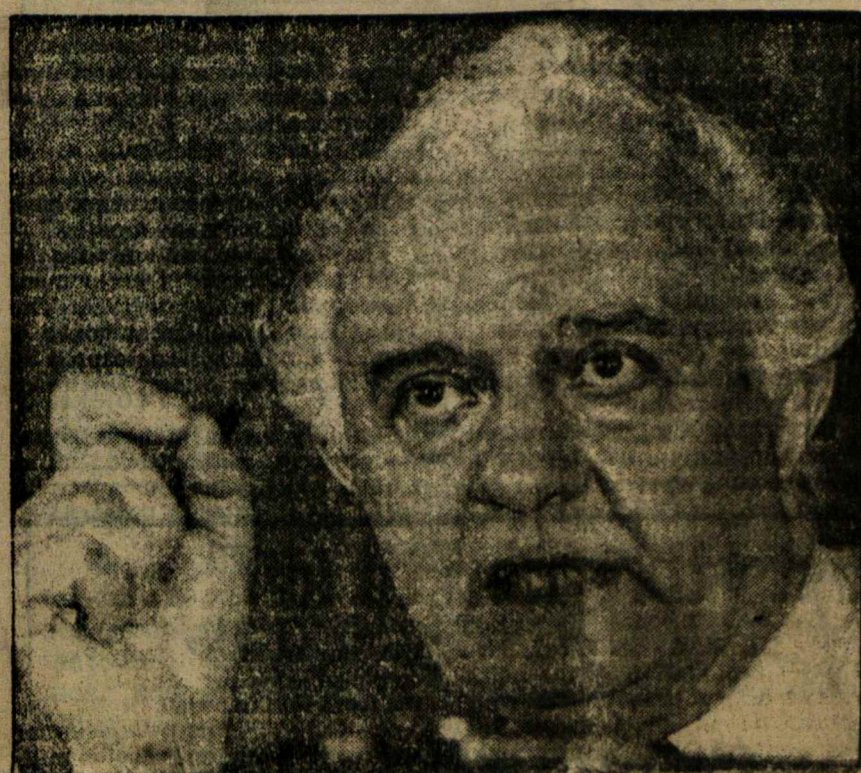
11p/LB/2828

• LITHUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY •

Nr. 15 (51-ji metal) 1991 m. LIEPOS - JULY 10 d.

• DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • 7722 GEORGE ST., LASALLE, Que. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1,-

ĮVYKIŲ APŽVALGA h.n.

Edvard Ševardnadze

NAUJA POLITINĖ PARTIJA SOVIETŲ SAJUNGOJE IR SENI LIETUVOS BICIULIAI SPAUDOJE

Siomis dienomis Sovietų Sąjungoje formuojasi nauja ir galinga politinė jėga - vieninga opozicinė partija, kuri išeis atvirą politinę kovą prieš senąją diktatūrinę komunistų partiją ir jos nepažabotą hegemoniją. Jos vadovu, labai galimas dalykas, bus išrinktas buvęs Sovietų užsienio reikalų ministeris gruzinas Ševardnadze. Jis buvo pirmasis iš elito, išdrįsęs viešai pasitraukti iš pūvančios ir yrančios Gorbačiovo komunistų valdžios. Pasitraukė jis, kaip Jelcin'as, ir iš komunistų partijos. Visa eilė kitų žinomų opozicijos asmenų jau minimi tos naujos partijos sąstata: Jakovlev'as, Maskvos meras Popov'as, Leningrado ir kitų didžiųjų Rusijos miestų merai, daug rašytojų, žurnalistų ir daug eilinių Sovietijos piliečių, kurie nori, galų gale, toje buvusioje vergų imperijoje įgyvendinti demokratine, žmonišką santvarką. Naujosios partijos iniciatorių ir pritarėjų tarpe matome ir Jelcin'ą, - pirmąjį iš stambiųjų, pasitraukusių iš komunistų partijos ir viešai oponavusių imperialistiškajam senųjų generolų, saugumiečių ir partiečių bandomam išlaikyti režimui.

Žinomas ir senas baltiečių bičiulis William Safire, palankiai rašęs apie Pabaltijo valstybes, kai beveik niekas apie jas neraišė amerikiečių spaudoje, štai, NEW YORK TIMES liepos mėn. 8 d. numeryje vėl atspausdino įsidėmėtiną essay, pavadintą FOR DIS-UNION NOW (Už sąjungų iširimą tuojau ir dabar). Kelios ištraukos:
"Michail Gorbačiovas

beveik teisingai pasakė: Jugoslavijos iširimasis esąs pranašingas ženklas panašaus, beveik nesulaikomo irimo, vykstančio ir Sovietų Sąjungoje. Jo įspėjimas ir gąsdinimas, tačiau, neturėtų būti taikomas patriotams, kurie nori būti laisvi, bet tironams, kurie su ginklais nori smurtu išlaikyti trupančias imperializmo pretenzijas. Visiškai skirtingų tautybių konglomeratas, pavadintas Jugoslavija, subyrės vistiek - taikingai arba su krauju praliejimu - jeigu ne sekančią savaitę, tai už metų. Serbija jau nebevaldo kitų tautų - laikas yra beprilevartinių tautinių sąjūdžių pusėje. Komunistinės diktatūros klajai sukietėjo ir supleišėjo, ir jokie pašaliniai grasinimai tų suskilusių dalių nebesulipdys. Imperijų priešpauža pakeitė gilus troškimas patiems rinktis ir spręsti savo likimą. Ponas Gorbačiovas, kurio asmeniškų simbolių galėtų būti vėjarodė, tikriausiai mato, kaip žengiamas į sąjungų išardymo ir irimo erą..."

Kaip visados, William Safire nepamiršta PABALTIO:

"Prezidentas Bush'as praeitą savaitę buvo pradėjęs klysti, bet vėliau - labai protingai - tą savo laikyseną pakeitė. Grūmoti Slovėnijai - jūs taip nedarykite! - būtų interpretuojama kaip Kremliaus dominavimo palaikymas Gruzijoje, Gudijoje, Moldavijoje ir netgi Baltijos kraštuose".
"Gal galima būtų įvesti pusiau suverenitetą Irako Kurdistanui, mes galime panašias sugestijas padaryti, kalbėdami apie Quebec'ą ir Šiaurės Airiją, Tibetą ir Puerto Rico, mes galime siūlyti ir Vakarišiam Krantui Izraelyje panašų sprendimą, pavadindami jį autonomija. Tačiau ne Baltijos

kraštams (mano pabruokta, h.n.); jie yra nepriklausomi nors dar okupuoti..."

Kai turime tokių draugų, kai Lietuva turi daug tokių bičiulių visame pasaulyje, mūsų byla viena, dieną - ir tai netrukus - bus laimėta. Turės išsinešdinti visokių spalvų sovietų beretinėms ne tik iš Televizijos bokšto, ne tik iš Telefono ir Telegrafo centrinių, ne tik iš dar vis teršiamų užimtųjų Spaudos Rūmų, bet ir iš visos Lietuvos ir viso Pabaltijo.

KRUVINI SLOVĖNIJOS IR KROATIJOS KELIAI NEPRIKLAUSOMYBĖN

Slovėnija (praėjusio numerio du kartu apžvalgoje buvo surinkta klaidingai vietoje SLOVĖNIJOS vardo - Slovakija) ir Kroatija, kaip Lietuva, jau moka krauju už savo troškimą tapti nepriklausomomis. Abiejose respublikose žuvusių kariškių bei civilių priskaitoma keliomis dešimtėmis. Pasirodo, visos komunistų santvarkos ir jų "liaudies armijos" težino vieną būdą kaip užgniaužti laisvės siekį - būtent, kulkomis ir tankais. Jugoslavija, dirbtinai pagaminta nevykusios Versalio sutarties valstybė po Pirmojo pasaulinio karo, dabartinės dar vis komunistinės vyriausybės, bandoma išlaikyti kariško kumščio pagalba. Jos kariuomenė, dominuojama serbų generolų, kurie dar vis svajoja apie didelę Serbijos imperiją, nori, kad ir žudynėmis, išlaikyti dabartinę Jugoslaviją, nes joje serbai buvo užėmę tvirtiausias pozicijas. Jie jau nuo 1918 m. buvo Belgrade įtvirtinę serbų karališką dinastiją (karaliumi buvo Petras I), ir jungtinėje Serbų, Kroatų, Slovėnų karalijoje valdino svarbiausią vaidmenį. Tik 1929 m. toji karalija pasivadino Jugoslavija ir ją valdė geležine ranka serbas karalius Aleksandras, kurį 1934 m. Marselio uoste, Prancūzijoje, nušovė makedonietis sąmokslininkas.

Jugoslaviją sudarė Serbija ir Juodkalnija (iki I Pas.karo buvusios nepriklausomos valstybės) ir Kroatija, Slovėnija bei Bosnija su Hercogovina, kurios buvo iki I Pas.karo Austro-Vengrijos imperijos dalys. Iš jų tik Kroatija yra buvusi savarankiška ir galinga karalystė (nuo 925 iki 1102 metų). Todėl ji visą laiką siekė savos nepriklausomybės ir valdžios su serbais ir, žinoma, su Tito įkurtąja komunistine federaline valdžia Belgrade. Betgi ir Slovėnija, ir Makedonija norėjo tapti nepriklausomomis valstybėmis.

Antrojo Pasaulinio karo metu, Kroatijai vokiečiai buvo leidę savarankiškiau tvarkytis, nes kroatų (kaip ir panašiai savivaldą gavu-

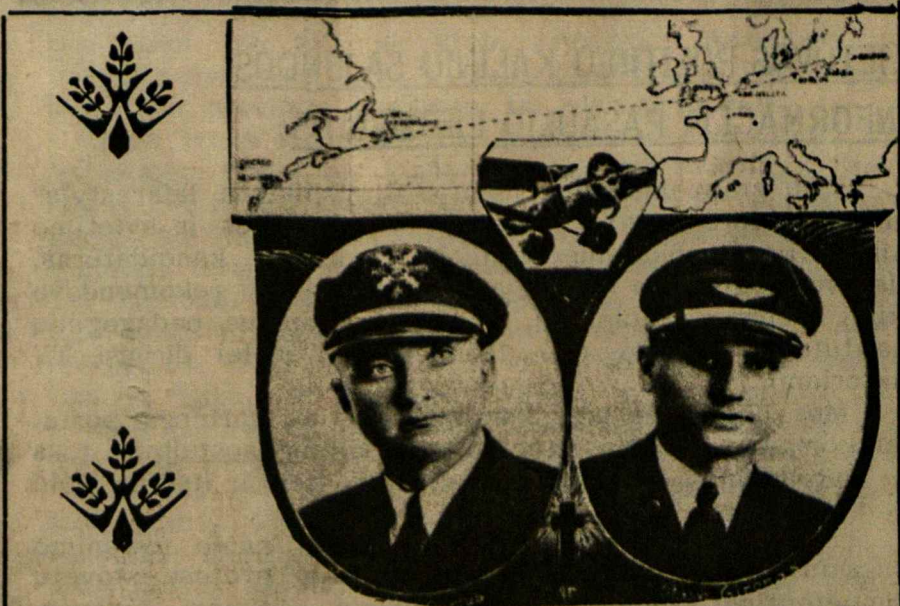
sios Slovakijos) kariniai daliniai kovėsi kartu su vokiečiais prieš bolševikus Rytų fronte.

Labai galimas dalykas, kad šis faktas nulėmė taip pat šių metų liepos mėn. pradinį Amerikos pasisakymą prieš Slovėnijos ir Kroatijos nepriklausomybes. Betgi, už keliolikos dienų JAV savo nusistatymą visiškai pakeitė ir prez. Bush'as pareiškė, kad Amerika pripažinsianti Slovėnijos ir Kroatijos nepriklausomas respublikas, jeigu tai būsia, atsiektą taikiai ir demokratišku būdu, abiem pusėms tariantis. Nežiūrint tokio Amerikos (ir kai kurių Europos valstybių) pritarimo, jugoslavijos "liaudies" armijos vadai įsakė ginklu priversti Slovėniją atsisakyti savo nepriklausomybės paskelbimo. Slovėnija neatsisakė. Ginkluoti susirėmimai pareikalavo nemažai aukų, bet Slovėnija galų gale laimėjo bent laikiną 3 mėnesių paliaubų laikotarpį. Tačiau ir Slovėnija ir Kroatija turėjo pažadėti per šį laikotarpį nebandyti įgyvendinti nepriklausomybės. Ar tasai moratoriumas bus sėkmingas - sunku pasakyti, nes kelios paliaubos jau buvo sulaužytos po kelių valandų jas pasirašius. Žuvo žmonių ir Kroatijoje, kurioje gyvena apie pusę milijono serbų, nuo amžių besivaidijančių ir susišaudančių su kroatais. Šiuo metu federalinės kariuomenės daliniai perskyrė arštuosius serbų nacionalistus "četnikus" (besvajojančius apie didžiulę serbų imperiją) nuo kroatų patriotų, kurie šimtmečius laukė savo nepriklausomybės.

Paliaubų sutartį pasirašyti padėjo specialioji Europos Bendruomenės (EC) komisija. Ši komisija taip pat dalyvaus derybose, kurias Slovėnija su Kroatija pradės š.m. rugpjūčio mėn. 1 d. su komunistine Jugoslavijos federaline valdžia. Tuose pasitarimuose bus stengiamasi rasti formulę naujai Balkanų federacijai, kurią sudarytų kelios nepriklausomos respublikos ir išlikusi Jugoslavijos dalis. Jeigu tai nepavyktų, Balkanų pusiasalyje ir vėl, kaip daugelį kartų jo triukšmingoje ir kruvinoje istorijoje, kils tarpusavio karas, kurio pasekmių niekas negali numatyti.

SOVIETŲ SAJUNGA DIDELĖS FINANSINĖS PAGALBOS NEGAUS

Amerikiečių spauda rašo, kad sekančios savaitės Septynių Didžiųjų Industrių valstybių Grupės konferencija masyvios finansinės pagalbos, kurios tikisi ir prašys Gorbačiovas, Sovietų Sąjungą nesusilaiks. Ypač griežtai nusistatę prieš tokią pagalbą yra patį turtingiausioji konferencijos dalyvė - Japonija. Kol sovietai negrą-

Prieš 58 metus liepos mėn. 17 d. perskridę Atlantą pakeliui į Lietuvą žuvo lakūnai Darius ir Girėnas, išgarsinę savo Tėvynės vardą. Jie buvo iš viso 6-tieji pasaulyje, ano meto sąlygomis be sustojimo atlikę tokį skrydį. Žuvo netoli Soldino, Lietuvos pasienyje.

DU TREČDALIAI NENORI MULRONEY

Žins Japonijai pagrobtųjų Kurilų salų, negali tikėtis palankesnės japonų laikysenos. Japonijos min.pirm. Toshiki Kaifu, pasiklausęs Gorbačiovo patarėjo Primakovo išdėstytų planų, pasakė labai trumpai savo nuomonę, kaip amerikiečių FINANCIAL TIMES praneša: "Planai, be jų vykdymo, yra beprasmiški".

Septynių Grupę sudaro: JAV, Kanada, Didž. Britanija, Prancūzija, Vokietija, Japonija ir Italija. Palankiausia sovietams, kaip matėsi iš paskutinio kancelerio Kohl susitikimo su Gorbačiovu Kijeve, yra Vokietija. Ji, žinoma, ne tikai dėkinga už Rytų Vokietijos grąžinimą, bet (nuo seno) varvina seilę, svajodama apie neišsemiamus žemės turus Sovietijoje. Savo pataikaujančiais pareiškimais Kohl supykino ne tik ukrainiečius patriotus, bet taipogi tikriausia, Jelcin'ą ir Rusijos respubliką, nes tikai joje ir yra dauguma tų žemės turų.

PRANEŠA KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

• KLB Valdožijos reikalų raštines Ottawoje vedė V. Čuplinsko pranešimu, š.m. birželio 20 d. įvyko Kanados parlamentarų, remiančių baltiečius, grupės posėdis, kurio metu buvo išrinkta nauja valdyba: pirm. Edna Anderson (konservatorė, Simcoe Centre), vicepirmininkai - Jesse Flis (liberalas, Parkdale-High Park), Bill Blaikie (NDP, Winnipeg-Transcona), sekretorius - Bill Attewell (konservatorius, Markham-Whitechurch-Stouffville).

Šiai grupei priklausė 40 parlamentarų ir senatorių. Buv. pirmininkė Pauline Browes pareiškė, kad nežiūrint jos naujų Gamtos apsaugos ministerės pareigų, ji ir toliau stengsis padėti Baltijos kraštams.

• Sibirinių trėmimų proga birželio 12 d. Jesse Flis Kanados parlamente pristatė peticijas, prašancias Kanados valdžią pripažinti Lietuvos valdžią ir reikalaujančias, kad Sovietų Sąjungos kariuomenė besąlygiškai pasitrauktų iš Baltijos kraštų. Kitą dieną Flis ir naujoji Kanados parlamentarų baltiečiams remti grupės pirmininkė Edna Anderson dalyvavo Ottawos baltiečių surengtame išvežtųjų minėjime. Birželio 14 d. trėmimų 50 metų sukaktį minint, Gus Mitges (konservatorius, Bruce-Grey) ir David Kilgour (liberalas, Edmonton Southeast) Kanados parlamente pristatė papildomas peticijas Lietuvos pripažinimo ir sovietų kariuomenės pasitraukimo iš Baltijos kraštų reikalui.

• North York Board of Education Lietuvos mokykloms paaugojo virš 200 dėvėtų kompiuterių. Jų pervežimu į Lietuvą rūpinasi KLB humanitarinės pagalbos komitetas, vadovaujamas Rūtos Girdauskaitės, kurios pastangomis ši stambi ir Lietuvai labai naudinga dovana buvo išrūpinta.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS: "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$ 22.00
Rėmėjo - \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamojo mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grafiniai tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ SAJUNGOS INFORMACIJA PASAULIO LIETUVIAMS

Šių metų balandžio mėn. 5 d. "Vilniaus laikraštys" paskelbta informacija apie tai, kad Kultūros ir švietimo ministerijos konkursinė komisija, aptarusi kandidatūras, Lietuvos valstybės muziejaus direktoriumi rekomendavo skirti Henriką Paulauską, Šiaulių ir Vilniaus pedagoginių institutų absolventą nuo 1956 m., iki šiolei dirbusį TV diktatoriumi.

Mes nežinome kitų kandidatūrų iš garbingą postą, nei komisijos sudėties, tačiau mus tiesiog apstulbino toks jos sprendimas. Nejaugi komisija tik tiek ir nežino apie H. Paulauską.

Šiandien, kai žengiame pirmuosius naujo gyvenimo žingsnius, labai svarbu, kad pirmose jo gretose stovėtų kompetentingi specialistai, kilnūs ir sąžiningi žmonės. Deja, nieko panašaus negalima pasakyti apie H. Paulauską. Iki 1988 m. jis visiems buvo žinomas kaip aktyvus kolaborantas, uoliai talkinęs kultūrinio genocido politikai. O ir pačioje savo darbovietėje - Radijo ir televizijos komitete - jis garsėjo kaip ištikimas liūdnošlėvės J. Janučio parankinis, menkos etikos žmogus.

Tačiau leiskime šiek tiek prabilti ir pačiam H. Paulauskui.

Po viešnagės Kanadoje pas savo gimines, pasinaudojęs jų vaišingumu ir išeivijos palankumu, H. Paulauskas, grįžęs į Lietuvą, 1975 metais, išleidžia brošiūrą "Svetimų varpų pasiklausius. Ateistinės pastabos". Štai keletas ištraukų:

"Mano kartos didžiąjai daliai vaikystėje teko patirti religinį auklėjimą. Bažnyčia mūsų šalyje yra vienintelė organizacija, kuri remiasi priešiška mūsų visuomenei ideologija, kurios ir mažiausia įtaka žalojo laisvo, naują gyvenimą kuriančio žmogaus asmenybę" (3 psl.).

"...buržuazinėje Lietuvoje 60% mokyklinio amžiaus vaikų negalėjo lankyti pradinės mokyklos, o į Vakarų pabėgę buvę "kultūros vada" iš didelės "meilės" tautai nuo 1929 m. iki 1939 metų, kovodami su inteligentų "pertekliumi" gimtinėje uždarė 23 gimnazijas bei progimnazijas..." (ten pat, 11 psl.).

O štai, kaip drąsiai H. Paulauskas gina Tarybų Lietuvos autoritetą nuo išeivijos spaudos antpuolių:

"Tokia ta spaudos "laisvė" - šmeižti Tarybų Lietuvą, iškraipyti ir falsifikuoti faktus, o jeigu nieko parankesnio nėra - laužti iš piršto, skelbti nebūtus dalykus. Taip elgiasi visų nacionalistinių spaudos leidinių darbuotojai, tą pačią giesmę gieda klerikaliniai laikraščiai" (12 psl.).

Koks "subtilus" požiūris į išeivijos ir Lietuvos dvasininkus bei jų kovas:

"Vildamiesi galima imperializmo intervencija ir buržuazinės Lietuvos restauracija, užsienyje išvirtinę aukštųjų bažnyčios vadovai J. Skvireckas, V. Brizgys, V. Podolskis skatino reakingus kunigijos vadovus Lietuvoje - arkivyskupą M. Reinį, vyskupus V. Borisevičių, T. Matulionį, P. Ramanauską, prelatus ir kanauninkus J. Laukaitį, J. Juodaitį, V. Butvilą, V. Vizgirdą ir kitus - organizuoti ir remti banditinį buržuazinių nacionalistų pagrindį, plėsti antitarybinę propagandą. Nacionalistinis-klerikalinis pagrindis tiesėsi į patį katalikų bažnyčios centrą - Vatikaną" (35 psl.).

Nė mažiausios krislo užuojautos bolševikų nukankintiems dvasininkams!

O štai ir bendras išeivijos bei Tarybų Lietuvos įvertinimas:

"Ką daryti, kai žmonės nieko neužmiršo ir nieko neišmoko. Geriau tokių nesutikti nei užsienyje, nei atvykusiems į Lietuvą ką aiškinti.

Jiems ir klinatas Smetonos laikais buvęs geresnis... Jie nenori giedru žvilgsniu vertinti liaudies laimėjimų, nenori pažinti šiandieninio mūsų gyvenimo, nenori suprasti mūsų laisvo ir kūrybinio žmogaus, kuris drąsiai nugalį visus sunkumus ir neišvaizduoja šiandieninio gyvenimo be Tarybų valdžios, be vadovaujančios Lietuvos komunistų partijos, geriausiai išreiškiančios lietuvių tautos interesus" (96 psl.).

Tokia "nuoširdi" meilė Lietuvai ir "pagarba" jos istorijai trykšte trykšta iš kiekvieno šimto desimties tos knygos puslapių.

Ne didesnę kompetenciją bei pagarbą gimtajam kraštui pasižymi ir 1979 m. "Minties" leidyklos išleista H. Paulausko kraštotyrinė monografija "Kupiškėnų kraštas". Štai pora trumpų ištraukų:

"Tarybų valdžios atkūrimą 1940 metų vasarą Kupiškio darbo žmonės sutiko kaip didžiausią šventę, ilgai puoselėtą svajonių išsikūnijimą" (107 psl.).

"Buržuaziniai nacionalistai teroristinę veiklą ypač išplėtė 1947 metų pradžioje, prieš rinkimus į LTSR Aukščiausiąją Tarybą. Jų ketinimai sužlugdyti rinkimus buvo beviltiški - rinkimuose dalyvavo 99.26% užregistruotų rinkėjų" (122 psl.).

2 psl.

Šiandien H. Paulauskas dedasi dideliu patriotu, gailisi konclagerijoje žuvusio tėvo, veržiasi rinkti medžiagos apie gulagą, kalinių kančias. Jei jis nuosirdžiai būtų gerbęs tėvo atminimą, nebūtų atsiradę minėti "istoriniai" veikalai. Dabartinė H. Paulausko laikysena nėra jo dvasinės evoliucijos rezultatas, o tik naujas jo karjeristiškos natūros proveržis. Mus stebina jo išūlumas".

Kai sunkiausiomis pastangomis Lietuvos pagrindis stengėsi informuoti pasaulį apie varganą Lietuvos būklę, okupantų jai daromas skriaudas, H. Paulauskas ėjo kartu su tais, kurie ją vedė į pražūtį, siekė sutrypti istorinę tautos atmintį.

"Lietuvos valstybės muziejuje bus kaupiami skaudžiausios jos istorijoje tragedijos dokumentai bei kiti eksponatai, teks bendrauti su išlikusiomis tos tragedijos aukomis. Ar malonu joms bus bendrauti su žmogumi, kuris dar taip neseniai tyčiojosi iš jų ištikinimų, iš jų pastangų, iš jų kovos. Šitų brangių relikvijų negalima liesti (ir tai mes, buvę politiniai kaliniai, neleisime!) nesvariomis rankomis. Šiam reikšmingam ir kilniam darbui turi vadovauti tikras muziejininkas, tyros sąžinės žmogus, o ne buvęs kolaborantas.

Deja, H. Paulauskas jau patvirtintas šio muziejaus direktoriumi. Ir dirbti jau pradėjo - atleido iš darbo senus muziejininkus sąjūdininkus, vadovaujančius postus palikdamas buvusiems komunistų partijos sekretoriams, eiliniams persidžiausiems komunistams. Tiesa, tedirbo jis tik pora dienų ir išvyko kelių mėnesių kelionei po užsienius. Tikriausiai savo kelionę jis vaizduoja kaip šventą misiją Lietuvos istorijos muziejui įkurti, iš išeivijos rinkti eksponatus ir lėšas. Tik niekas negali garantuoti, kad visa tai pasieks muziejų.

Daug jėgų šiandien grumiasi Lietuvoje. Neaiškios jėgos remia ir H. Paulauską. Bet tai laikina. Tiesa ir dora nugalės.

1991 m. balandžio 25 d.

Lietuvos politinių kalinių sąjungos prezidiumas.

* Ši tekstą gavo Vilniaus Radijo stotis, į kurią kreipėsi LPK prezidiumo atstovai, prašydami suteikti galimybę kreiptis į klausytojus Šiaurės Amerikoje. Jį skelbdamas, Vilniaus Radijas pažymėjo, kad visos šio pareiškimo pasekmės tenka LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ SAJUNGOS prezidiumui. Informaciją radijo bangomis perskaitė prezidiumo narys Artūras Flikaitis.

NEI TIESIAI, NEI ATVIRAI

Kai "Tėviškės Ziburiuose" - š.m.22 ir 23 numeruose - pasirodė "buvusio ilgamečio televizijos diktoriaus" Henriko Paulausko rašinys TIESIAI ir ATVIRAI, norėjau tuojau pat tiesiai ir atvirai atsakyti, nes taip mane nustebino jo migloti ir aplinkiniai išvedžiojimai. Jis kalbėjo daug ir ilgai, bet neišdrįsė pasakyti visos paprastos teisybės. Ne jo ilgamečio diktoriauvas (nors ne visi veržėsi tapti Maskvos garsiakalbiais), bet jo "žurnalistikos perlai" turėtų būti aptariamieji. Gerb. Genrikas Paulauskas (taip jis pasirašinėjo) po savo pakartotinų apsilankymų Montrealyje, sovietinėje spaudoje taip išdėgė Montrelio lietuvišką bendruomenę, kad jo reportažų galėjo jam pavydėti bimbos ir mizaros. Jis privalėjo "Tėviškės" skaitytojams pacituoti jo parašytus Tėv. Jono Kubiliaus, SJ ir tikinčiųjų montrealiečių lietuvių užgauliojimus, visą purvą išlietą apie mūsų bendruomenę ir organizacijas ir asmenis, kurių jis net nepažino. Juokinga bandyti tikinti mus, kad KGB į jo straipsnius tai įrašė. Aišku, kad jis pats tai padarė, norėdamas įsiteikti tiems, kurie jam davė leidimus tuo metu atvykti į Montrealį ir Kanadą...

Jeigu jis tikrai norėjo atsiprašyti montrealiečių lietuvių (o to reikėjo), jis privalėjo tai padaryti tiesiai, atvirai, neišsisukinėdamas arba - dar bent kelis metus patylėti. Savo ra-

šiniu "Tėviškės" jisai tuos, kuriuos užgavo, tikrai dar labiau įžeidė, bandydamas sentimentaliais aplinkiniais graudenimais save išbaltinti. Baigdamas, noriu gerb. Genrikui Paulauskui "žurnalistui" priminti tikrai vieną jo "perlą", taikytą man asmeniškai. Jis rašė, kad aš, mušdamasis kumščiu į krūtinę, per "Tėviškės" minimą lietuviškos radijo valandėlės sukaktį jam sakęs, jog aš taip pat mylįs Lietuvą, o jis, girdi, abejojęs - kažin?

Koks tai arogantiškas išūlumas. Niekam, o jau tikrai niekad tokiems, kaip Genrikas Paulauskas, neradau reikalo nei aiškinti, nei įrodinėti savo meilę Lietuvai.

Baigiant šią nemalonią išangą, tik tiek pasakyti: neparašyta, deja, Paulausko nei tiesiai, nei atvirai. Montrelio lietuvių pirmieji, jau EXPO parodos metu 1967 m., susitiko su daugeliu sovietinės Lietuvos pareigūnų ir pataikūnų. Buvo jų tarpe ir visiškai tylių, bet taipgi ir labai išūlių bei rėkšmingų sovietinio melo gynėjų ir skelbėjų.

Vienas panašių yra buvęs ir Paulauskas. Jis persistengė. Labai ir labai persistengė, norėdamas įtikti savo sovietiniams viršininkams. Todėl būtų buvę daug geriau, jeigu vieton rašęs tą suktą rašinį, būtų dar kartą atidžiai perskaitęs savo sovietinės žurnalistikos "deimantus".

Henrikas Nagys

KAUNO RADIOJO SUKAKTIS

1926 m. birželio mėn. 12 d. pirmą kartą 1961 metais pasigirdo Kauno Radijo programa. Pranešėjas 7 val. vakaro pasakė: "Aljo, aljo - Kauno radijas - Lietuva. Labą vakarą."

Šis sakiny buvo pakartotas esperanto, vokiečių, prancūzų ir anglų kalbomis. Taip pat buvo paprašyta atsiliepti ti, kurie juos išgirdo, parašant.

Į šį pranešimą atsiliepe ne tik Lietuvos, bet ir

daugelio užsienio gyventojų Archyve yra išlikusių radijo klausytojų laiškų. Tuomet radiofone dirbo poetas Petras Babickas. Nuo to laiko praėjo 65 metai...

PASIBAIGĖ SIMPOZIUMAS KAUNE

Gegužės mėn. 30 d. Kaune, Vytauto Didžiojo Universiteto saleje vyko paskutinis Pasaulio Lietuvių Mokslo ir Kūrybos simpoziumo posėdis.

Šiame simpoziume dalyvavo 134 lietuviai mokslin-

Lietuvos vėliava tarp Chicago dangoraižių per Vasario 16-sios demonstracijas. /13" LB "/. J. Tamulaičio nuotrauka

ninkai, atvykę iš įvairių kraštų. Didžiausia grupė - 105- iš JAV. Buvo svečių ir iš Kanados, Australijos, Vokietijos, Italijos, Sovietų Sąjungos ir Čekoslovakijos. Perskaityta apie 1000 pranešimų. Posėdžių pranešimai bus išleisti atskiru leidiniu.

• VILKAVIŠKYJE nuo naujų metų pradės veikti at-

kurta senoji gimnazija, kuri vadinasi dr. Jono Basanavičiaus vardu.

• Minint BIRŽELIO TRĖMIMŲ PENKIASDEŠIMTMEČI Lietuvoje išleista nauja serija pašto ženklų, trys skirtingos nominalinės vertės. Ženkliai yra trikampio pavidalo. Projektus sukūrė dail. Jokūbas Zovė.

ŠIŲ METŲ BIRŽELIO TRĖMIMŲ MINĖJIMŲ PROGA
JAV PREZ. GEORGE BUSH PASKELBĖ TOKĮ
ATSISAUKIMĄ:

Baltic Freedom Day, 1991 and 1992

BY THE PRESIDENT OF THE
UNITED STATES OF AMERICA

A Proclamation

During the past year, the long struggle of the Baltic peoples to recover their freedom has been marked by both triumph and tragedy: triumph in their bold calls for liberty and independence; tragedy in the bloody events of January 1991.

The United States and, indeed, all freedom-loving nations have long denounced the infamous Molotov-Ribbentrop pact that led to the forcible incorporation of the independent Baltic States into the Soviet Union. The peoples of both the West and the Baltic States have continued to believe that the freedom of Lithuania, Latvia, and Estonia must and can be restored. Recent events suggest that our hopes have not been misplaced.

In peaceful, democratic referendums, the peoples of Estonia, Latvia and Lithuania have asserted overwhelmingly their desire for freedom. Toward that aim, they have sought to enter into meaningful negotiations with Moscow about their status. Despite the tragic events of January 1991, which resulted in the deaths of at least 21 Lithuanians and Latvians and many more injured, a dialogue between the Baltic governments and the Soviet Union has begun. We hope that it will bear fruit, and we urge the Soviet Union to move forward with the talks.

However, the United States remains deeply concerned over the continued application of intimidation and force by Soviet authorities. Such actions are incompatible with the process of peaceful change through fair and constructive negotiations.

The United States has never and will never recognize the forcible annexation of the Baltic States by the Soviet Union. I reiterated this policy during my recent meeting with Lithuanian President Landsbergis, Estonian Prime Minister Savisaar, and Latvian Prime Minister Godmanis. This was my sixth meeting with the Baltic leadership during the past 12 months. The Administration will remain in close contact with the Baltic leadership in the months ahead.

As we commemorate "Baltic Freedom Day," we reaffirm our support for the right of the Baltic peoples to live in peace and freedom.

The Congress, by Public Law 102-17, has designated June 14, 1991, and June 14, 1992, as "Baltic Freedom Day" and has authorized and requested the President to issue a proclamation in observance of this event.

NOW, THEREFORE, I, GEORGE BUSH, President of the United States of America, do hereby proclaim the days of June 14, 1991, and June 14, 1992, as Baltic Freedom Day. I call upon the people of the United States to observe these days with appropriate ceremonies and activities to reaffirm their commitment to human rights and to freedom and democracy for all oppressed peoples.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LIETUVOS, LATVIJOS IR ESTIJOS KELIAI Į LAISVĘ.

Vytautas Skuodis

(Svarbesnių įvykių kronika: 1990 m. gruodžio mėn.)

/ t e s i n y s /

Gruodžio mėn. 28 d.

- LIETUVOS Respublikos AT pasiūlė SSSR vyriausybei pradėti formalias Lietuvos-SSSR derybas be protokolo pasirašymo, kuris turėjo reikšti Lietuvos valstybingumo pripažinimą. Tačiau AT nutarime sakoma, jog jos ankstesnis sprendimas dėl 100 dienų moratoriumo, kuris turėtų įsigalioti prasidėjus deryboms dėl Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo, nebegalioja. Jeigu prasidėjus deryboms Sovietai nebereikalaus moratoriumo Lietuvos Respublikos AT priimtiems aktams, tai galėtų būti suprata kaip Lietuvos valstybingumo pripažinimas. Už šį nutarimą balsavo 82 AT deputatai, trys - prieš.

- LIETUVOS Respublikos AT patvirtino nutarimą "Dėl deputatų paskyrimo į tarparlamentinę darbo komisiją LIETUVOS, ESTIJOS ir LATVIJOS respublikų Aukščiausiujų tarybų bendradarbiavimo principams parengti".

- LIETUVOS Respublikos AT priėmė nutarimą "Dėl Aukščiausiosios Tarybos Laikinosios ekonomikos reformos komisijos sudarymo".

- LIETUVOS Respublikos MT pirm. K.Prunskienė Canberra mieste, AUSTRALIJOJE, susitiko su Australijos min.pirm. R.J.L.Hawke ir susitarė su juo dėl įsteigimo Australijoje Lietuvos Respublikos Interesų Biuro ir Prekybos centrų. Ji taip pat susitiko su Australijos Energetikos ir Žemės ūkio ministrais, lankėsi TAIWAN'o atstovybėje, kur susitiko su čia viešintais tos valstybės valdžios atstovais.

- Iš MASKVOS atvykę aukšto rango Sovietų karininkai pareikalavo, kad LIETUVOS Ryšių Ministerija įrengtų jiems valdymo punktą VILNIAUS aerodrome.

Gruodžio mėn. 29 d.

- LIETUVOS spaudoje paskelbtas Lietuvos Respublikos gyventojų užimtumo įstatymas.

Iki gruodžio mėn. 30 d.

- "LIETUVOS AIDO" redakcijoje lankėsi įtakingo JAPONIJOS dienraščio "ASAHI SHIBUN" Europos skyriaus direktorius Seichi Kulota. Užmegzti perspektyvūs ryšiai.

- VILNIAUS karinės įgulos pulkininkas bandė verbuoti atsakingus Krašto Apsaugos Departamento darbuotojus, skyrių viršininkus.

SVEIKATOS APSAUGA LIETUVOJE

Žmonių išspasakojimai Irenai Wiszniewskai

Kaip esame minėję, "Atitirpusiuose žodžiuose" surinkta virš 20 liudijimų apie socialines, ekonomines ir politines problemas Lietuvoje. Kaip moteriai, Wiszniewskai, matomai, artimesnės buvo kasdieninio gyvenimo problemos, konkretūs žmonių santykiai darbovietėse, socialinės nelygybės reiškiniai. Profesinės problemos.

"Jei ieškotumėm vieno visiems bendro dalyko, tai juo būtų viešas bėdėjimasis gautu profesiniu paruošimu. Beveik visi apklausinėti asmenys skundžiasi, kad juos vargina marksistinės tuščiakalbystės perkrova. Mes praleisdavome maždaug trečdalį studijų laiko, kaldami visiškai idiotiskus dalykus: ateizmą, komunizmą, marksizmą, visą krūvą tokių niekaly. Ką turėjo jie bendro su mano būsimą profesija? - klausia slaugė, dirbanti džiovininkų klinikoje. Nėra tai kažkokios prestižinis postas (sako ji), bet venerologijos dispenseris dar prastesnė tarnyba.

Darbo sąlygos sunkios. Patalpos nedidelės. "Kai kurios salėsna mes priverstos sugrūsti iki devynių ligoninių į vieną patalpą. Laimei, yra pakankamai lovų. Yra milžiniškas trūkumas vaistų.

Regėdama, kaip mano ligoniams slenka plaukai, kaip genda jų akys ir ausys, aš sakau sau, jei man teks kada atsidurti kaip džiovininkei šioje buveinėje, vieno dalyko aš niekad nedarysiu - neimsiu vaistų, kuriuos kasdien dalinu ligoniams. Bet, net jei vaistai ir labai vidutiniški, vis vien mes džiaugiamės, kad jų yra pakankamai. Tikrumoje, tėra vos vienas efektyvus vaistas, itališkas. Bet jis labai brangus ir labai sunku jį gauti. Yra pacientų, kurie kitaip sprendžia problemas. Jie gydosi naminės gamybos savo pačių vaistais - kiaušiniiais su medumi ir spirito priemaiša".

Buvimas slaugė, net ir mėgstant tą darbą, nesuteikia prestižo. Yra didelis slaugių trūkumas, nes algos nepaprastai žemos - 80 rublių į mėnesį. Žinoma, prisideda šis tas iš šalies. Bet, palyginus su gydytojais, slaugės gauna niekučius - gėlių puokštę, šokolado dėžutę, kvėpalų...

Visuomaj tai, ką pasakoja slaugė, nesiskiria nuo medicininės globos aprašymų visoje Sovietų Sąjungoje. Kaip dangų, taip ir ant žemės - tas pats luomų skirtumas. Nomenklatūra ir muzikai. Tas pats "blatas", tas pats pasipiktinimas darbo uniija, kuri tesanti vien "mafija", - kalbančiosios nuomone. Į ateitį ji žvelgia su nepasitikėjimu, nelaukdama pasikeitimų į gerąją pusę: veikiau pramatanti personalo mažinimą. Visur svarbiausiu dalyku esančios pažintys. Kad ir kelioninio į sanatoriją atveju. "Nuo to laiko kai aš čia dirbu, aš mačiau vos vieną ligonį iš dispenserio, išvykstantį į sanatoriją. Daugumas gi tų, kuriuos ten siunčia, yra sveiki kaip meitėliai".

Šiaip slaugė nesiskundžia. "Džiūva susirgti gali kiekvienas. Bet yra gan daug ligonių tarpe alkoholikų ar buvusių kalinių. Kartais atgabeną koki narkomaną. Džiūva, jų atveju, tai netikusių gyvenimo sąlygų pasekmė. Ir va tie, tiek tiek 'specialūs' pacientai, sukelia specialias problemas. Kartais būna sunku atlaikyti. Ypatingai, kai jie ima muštis tarpusavyje. Paprastai aš jiems pagrasinu, kad išvarysiu juos lauk. Su alkoholikais visada yra problema. Jie neturi teisės gerti ligoninėje, jie susitvarko - pasprunka miestan 'nusitaisyti'.

Slaugės pasakojime yra daug daugiau gyvenimiškų detalių, negu kad teko skaityti kitų žmonių reportažuose apie gyvenimą ligoninėse Sovietų Sąjungoje. Viskas skamba autentiškai, nors jaučiasi kartėlio.

"Gydytojams čia tikra 'dolce vita'. Tai visuomenėje pats. Visame dispanseryje tėra tik vienas jaunas daktaras. Kodėl? Todėl, kad jie yra sutūpę į postus, kurie, kaip čia vadina, yra 'šiltos vietelės'. Jie apžiūri ligonį, sutvarko jo bylos popierius, kilnoja tuos dokumentus iš vienos vietos į kitą. Tikrai nepersidriba. Ir neturi didesnės atsakomybės".

* * *

Medicininę pagalbą žmonėms paličėia iš kito taško ir 1991.VII.9

- Prieš Kalėdas ŠILUTĖS miškuose apsistojo 157 šarvuočiai, atvykę iš KARALIAUČIAUS (Kaliningrado) srities. Po to jie patraukė gilyn į Lietuvą, Klaipėdos link. Kariuomenės dalys telkiamos ne tik Klaipėdoje, bet ir PABRADĖJE, VILNIUJE, SNIEČKUJE, miškuose tarp GARDINO ir DRUSKININKŲ.

Iki gruodžio mėn. 31 d.

- LIETUVOS Respublikos AT pirm. V.Landsbergis gayo DIDŽIOSIOS BRITANIJOS naujojo ministerio pirmi-ninko laišką, kuriame sakoma, kad jo kraštas ir toliau remis Lietuvos nepriklausomybės siekius.

- Į AMERIKĄ atvyko LIETUVOS Respublikos AT deputatas, rašytojas Stasys Kašauskas.

- LIETUVOS Žemės ūkio Ministerija susitarė su VOKIETIJOS akcine bendrove "ZUCKER" sudaryti sąlygas lietuviams specialistams susipažinti su vokiečių fabrikais, kurie perdirba sirupą.

- LIETUVOS Agronomų Sąjunga pareiškė susirūpinimą, kad mažai kreipiamas dėmesys į žemės ūkio valdymo sistemą ir ragina skubiai spręsti žemdirbių reikalus, nekatojant senų klaidų.

- KAUNE įvykusioje LIETUVOS vaistininų atstovų konferencijoje atkurta Lietuvos Vaistininų Draugija.

- 1990 metais LIETUVOJE trečdalis visos žemės ūkio produkcijos pagamint gyventojų asmeniniuose pagalbinuose ūkiuose.

- LIETUVOJE jau daugiau kaip 7.500 asmenų padavė pareiškimus steigti valstiečių ūkį.

- Nuo 1991 m. pradžios LIETUVOJE maistas pabrangs 3 kartus, elektra - 2-3 kartus. Pabrangs ir įvairūs namų ūkiui reikalingi reikmenys.

- VILNIAUS Universiteto Medicinos fakultete studiuoja grupė LIBANO studentų. Sirija taip pat nori atsiųsti savo studentus studijuoti mediciną. Čia mokslas metams - 2.000 dolerių.

- Vienas iš KLP (KPSS) vadovų V. Švedas pareiškė "Šiandien turime kovoti, kad nesugriūtų Sovietų Sąjunga. Tik joje gali klestėti Lietuva".

- Gruodžio mėnesį įvairiose LIETUVOS vietose Sovietų kariai naktimis beldėsi į kaimų gyventojų duris. Jas išlaužė, ieškojo jaunuolių, vengiančių tarnybos Sovietų kariuomenėje.

Gruodžio mėn. 31 d.

- LIETUVOS Respublikos AT pirm. V.Landsbergis per Lietuvos TV pasakė kalbą, kurią užbaigė palinkėdamas dvasinės ramybės, sutarimo ir pastikėjimo, saugotis klystkelių kelyje į Lietuvos laisvę.

Vilma, 27 metų moteris, tebegyvenanti su savo tėvais, kuri yra psichologė ir psichonanalitikė. Į tą profesiją psichiatrai įgydytojai, pasak jos, žiūri šnairomis.

Ji dirba vaikų ligoninėje. Jos pasakojimas tuo idomus (nieko panašaus neteko aptikti knygoje apie Sovietiją), kad atskleidžia visą eilę prietarų, kurie baigia išnykti Vakaruose.

"Kiekvienas pilietis, padaręs nusikaltimą, pereina mūsų psichiatrinį patikrinimą. Dar neseniai, prieš keletą metų, kai kurie psichiatrai tikrindami pasiklausdavo ar nusikaltėlis tikis Dieva. Jei atsakymas būdavo teigiamas, jie irasydavo diagnozę: "paranoya, mindų misrainė". Kartais vien tik todėl, kad žmogelis bandė pereiti sieną, jis patekdavo į protinių ligų kategoriją. Būdavo taip lengva būti pripažintu "paveiktu aliena-cijos", kad vyrukai griebdavosi to triuko, idant būtų atleisti iš karo prievolės. Tie berniukai nežinojo, kas jų laukia.

"Kai aš buvau dar studentė, kartą apsilankiau ligoninėje, kur sutikau vieną ligonį, internuotą prieš penketą metų. Šiaubas! Tas žmogus pavirto į bedvasę, į nieką nereaguojančią 'daržovę'. Po to aš peržiūrėjau jo ligos bylą, psichologijos testus, atliktus prieš patalpinant jį ligoninėn ir gydymo eigą. Man pasidarė visiškai aišku, kad čia, ligoninėje, jo stovis totaliai pašlijo... Mūsų psichiatrams individas neegzistuoja. Jie dairosi simptomų ir gydo juos vaistais. Dažniausiai pavarydami stambias dozes psichotropinio gydalo!"

Skamba labai neįtikimai 'tarybiniai', bet keištą, Vilmos žiniomis, niekad nėra buvę kraštutinių, atseit atveju, kada pasipriešinę valdžiai žmonės būtų smurtu uždaryti psichiatrinėn ligoninėn. Niekad nėra buvę Lietuvoje to, kas buvo įprastu dalyku Leningrade ar Gudijoje.

"Ligoninėje, kur aš dirbu, psichologinis patikrinimas (egzaminas) neprivalomas. Internai pasiunčia man ligonius kada jiems šauna tokia mintis į galvą. Kartais ateina gydytojas, vedinas vaiku, ir sako man: "To berniuko pažymiai prasti. Pašnekėkit su juo. Padarykit ką nors, kas jį paveiktų". Tai senosios mokyklos gydytojai. Jie šitaip išivaizduoja mano darbą. Daznai, kai ateina naujas pacientas, jo susirgimų lapelyje nėra absoliučiai jokių informacijų. Surasyti vien simptomai ir kadaise prirašyti vaistai. O koks jo gyvenimas? - Nieko!

Aš žinau, kad gydytojai turi problemų su normomis, nustatytomis Maskvoje. Jie nespėja patikrinti, kaip derėtų, tuos 30 ar 40 ligonių vienos dienos būvyje. O tas skubėjimas yra dar rimtesnių dalykų, kai susiduriama su ligoniais, kuriuos yra pasiuntę psichiatrai. Juk jie privalo turėti protinių sutrikimų simptomus. Kai aš juos patikrinu, dažnai pastebiu, kad jie išgyvena būtinybę išsikabėti, iškloti savo bėdas ir abejones. Jau vien pats faktas, kad aš esu jų dispozicijoje, kad jų nekritikuoju, suteikia jiems atramą, kurios jie nebuvu niekur radę. Kai dėl vaistų, kuriuos jiems kems burnon.....

Aš užsiėmusi išskirtinai su vaikais ir... patikėkit man, problemų nestinga. Vien ši pavasari mes turėjome penkis sunegalavimus anoreksija. Man pavyko užmegzti labai idomią saviveiklą su viena iš mergyčių. Bet ligoninėje neįmanoma testuoti gydymo nuosekliai. Slaugės nėra paruštos tokiai problemai. Jos nežino, kad nevalia versti anoreksikus valgyti prievarta. Jų išmanymu, vaikas turi valgyti. Tas kas! Baigta! Jei nenori, spyriuojasi, tai vien kaprizai. Tada jos varu verčia. Vaikas į asaras!...

Tai tiek apie anoreksiją. Šiaip daugumos vaikų negalavimai mūsų ligoninėje yra lytinio pobūdžio: isteriškas neštumas, pusbernai, kurie šlapinasi per miegus, išprievartavimai. Yra tėvų, atvedančių mums vaikus, kurie onanizuoja. Mūsų butai, žinot, prigrūsti svieto, viskas visiems žinoma. Onanizmas, tai problema, apie kurią aš labai mažai išmanau. Aš nieko apie tai nesurandu knygo-se, kurios man prieinamos.

Mūsų mokyklose nėra jokio seksualinio aiškinimo. Mes vos pradėdame nedrausius pirmuosius bandymus; išimtinai su paaugliais. Mes, psichologai, buvom numatę išversti ir išleisti vieną mažą amerikietišką veikaliuką, kuriems tie

klausimai aiškinami labai paprastai. Mano draugai norėjo pridėti iliustracijų ir oficialiai paleisti rinkon. Uždrausta! "Mes nenorim tokių dalykų savo knygyne". Mes tą knygęlę visvien sau išsivertėm ir pasilaikėm savaitarnai. Penkerių metų vaikai reaguoja puikiai; jiems tai faktai. Taškas! Na, bet tėveliai.... Jie ateina pas mus suglume, tarsi praskaltę. "Vaikai stato mums painius klausimus... Kaip jiems išaiškinti, žinot... gimdymą ir kitką". Tada mes pasiūlom pasiskolinti iš mūsų tą knygeliukstę. Jie stveria ją, regimai palengvėję. Paskui vėl ateina, dar labiau susimaisę kaip ankčiau: "Labai aciū, bet žinote... rodyti tokius dalykus vaikučiams.... mes negalim..."

Žodžiu, užburtas ratas. Jie nežino kaip išaiškinti tuos dalykus ir atsisako naudotis mūsų knygele. O tačiau tai dar jauni žmonės. Trisdešimties metų amžiaus. Nedaugiau.

Lytinis klausimas mūsų gyvenime yra tabu iki tokio laipsnio, kad yra labai sunku rasti tinkamą žodyną, kai prireikia apie tai kalbėti. Vienas mano draugu, taip pat psichologas, atliko tokį eksperimentą. Jis paprašė visų savo pacientų surašyti vienon skiltin "nepadorius", o kiton - "padorius" moteriškų ir vyriškų lyties organų pavadinimus. "Padoriųjų" kolonoj dažniausiai būdavo vos vienas žodis, dažniausiai su klausuku, tuo tarpu kai kitoj - aštuoni ar dešimt. Trumpai tariant, praktiškai visi žodžiai, nusaką lytines funkcijas, yra laikomi nepadoriais. Iš čia kyla sunkumai kalbėti apie seksą.

Mes turime taip pat išspręsti labai jautrią protinai atsilikusių klausimą. Ne tik kad nėra specializuotų institucijų, galinčių tėvams patarti, bet jie patys ir jų vaikų gyvena lyg būtų raupsuotieji. Viena motina man papasakojo, kas ją nutiko, kai įinai bandė kažką nusipirkti nestovėjusi eilėj su savo nesveiku vaiku. Kažkas iš eilutės tėsė jai: Čia ne vieta pijokėms. Nereikėjo lakt. Užtat ir turi toki vaiki." Visumoje žmonės įsitikine, kad jei vaikas protiniai atsilikęs, tai vien tėvų kaltė.

Man tenka kartais dirbti taip pat su suaugusiais. Ypač psichologų draugijų, kuriai priklausa. Priešingai ligoninėms, čia reikia mokėti už konsultaciją: 25 rublius pirmą kartą, kai nustatoma diagnozė, tris - penkis rublius už grupinės terapijos seansą. Mes praktikuojame psichonanalizę, hipnozę, 'autotraining' (sugestiją). Dažniausiai ateina mus lankyti žmonės, turintieji visokias fobijų ir nerimo problemas. Tie baimių stoviai dabar dar suintensyvėjo nuo to laiko, kai susikūrė Sąjūdis, prieš pusantrų metų. Ir taip tęsiasi. Žmonės nerimastauja, kas bus. Jie išibaiminę dėl savo pačių, dėl artimųjų, dėl Lietuvos ateities.

Dažnai žmonės pasitaiko savo nerimastavimą psichosomatizuoti. Ypatingai moterims, kurios ima skustis migrenomis, alergijomis. Aš jau pora mėnesių, kai stebiu kitą keistą reiškinį. Visi pacientai skundžiasi, kad jie jaučiasi baisiai nusilpę, kad labai greitai pavargstą. Jie mėgina aiškinti tą savo blogą savijautą radiacijomis, radioaktyvumu, saulės dėmėmis ir t.t. Jie būna laimingi, kai jiems pavyksta priskirti tuos pasireiškimus kokiai nors racionaliai priežastčiai... Mano nuomonė kita... Kiekvienu atveju, kiek man žinoma, nusižudymų skaičius nedidėja. Apytikriai, dešimt asmenų nusižudo Lietuvoje kas savaitę. Daugumoje vyrai.

Aš pastebėjau taip pat, ypatingai per psichogimnastikos pamokas, kad beveik visi gėdijasi savo kūno. Man regis, žinoma, kad tai mūsų auklėjimo ir ideologinės indoktrinacijos padarinys. Mes iškarpom viską, kas yra 'ose' (pikantiška, drąsoka) užsienio filmuose. Net meniškos fotografijos draudžiamos. Neseniai vienas mūsų fotografų - Dichavičius - buvo sukūręs albumą, kurin buvo surinkę aktorių, numetusių rūbus, fotografijas. Viskas buvo padaryta tikrai skoningai. Užsienio leidyklos buvo panorosius nusipirkti "copyright", bet Maskva atsisakė netgi eiti į derybas.

Pernai mūsų merginos nedrįso mūvėti trumpom sportinėm kelnaitėm (shorts). Vyrai priėmė tai be jokių problemų, bet merginos - ne! Jos nedrįso. Vienos būgstavo viešosios nuomonės, kitoms tai buvo paprasčiausiai nepadoru. (O gal nebuvo tikros dėl savo kojų dailumo... Red).

Prisiminusi savo studijų dienas, Vilma džiaugiasi, kad jos profesorium buvo specialistas, studijavęs Šveicarijoje. Jisai leides jai naudotis savo biblioteka ir todėl jai pavykė perskaityti Freud'o, Jung'o, Adler'io, Horney ir kitų nūdienėsnių autorių veikalus. Vienok ji prisipažįsta, kad jos žinių bagaže dar esama daug spragų.

Vertė V.A. Jonynas.

Irena Wiszniewska et Marek Wirwa - PAROLES DÉGÉLÉES. Ces Lituanienis que l'on disait Soviétiques - Témoignages - Paris Calman- Lévy, 1990.

● Seną ūkininką nugabeno į ligoninę, nes jis atrodė nebesusigaudęs kas sakoma ir spėjo, kad buvo gavęs apopleksiją. Gydytojas, norėdamas patirti kaip sumenkėjęs paciento galvojimas, paklausė:

- Jeigu užtvaroje yra 100 avių ir septynios pabėga, kiek avių lieka?
- Nieko nelieka, - atsakė ūkininkas.
- Lieka gi 93, - sako gydytojas.
- Žmogau, nieko neišmanai apie avis! Kai viena iš tų kvailių sutvėrimų sugalvoja bėgti, visos bėga iš paskos!

● Vienas studentas nusiskundžia kitam:
- Rašydavau laiškus savo merginai beveik kasdien. Iš viso esu jų parašęs iki 130. O ar atspėsi ką ji padarė?
- Turbūt nustojo atsakinėti į tavo laiškus?
- Daug blog!au! Ji ištekėjo už to laiskanešio!

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 700.000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

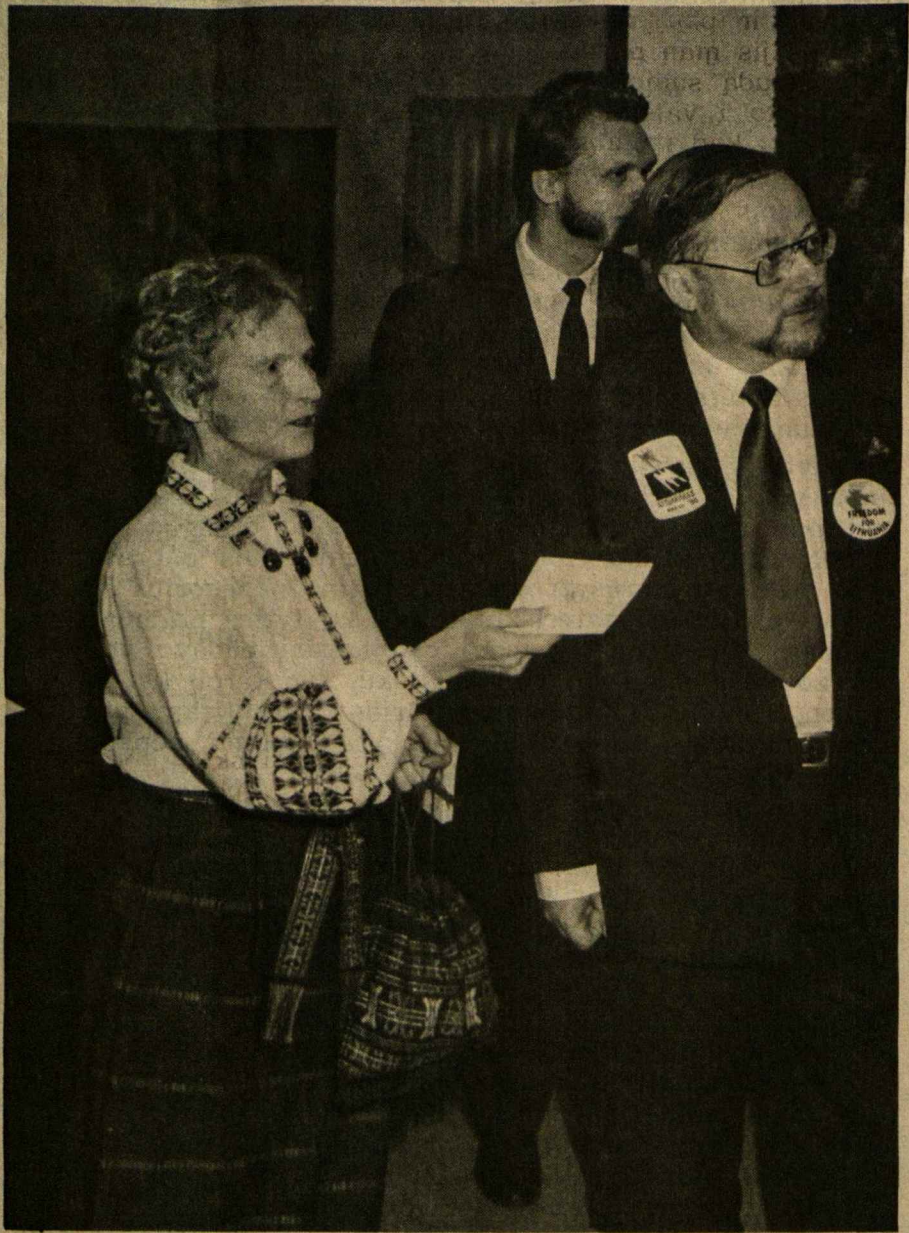
Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išvivioje!"

Dail. Anastazijos Tamošaitienės kilimų paroda Balzeko Lietuvos Kultūros muziejuje, Chicagoje 1991 m. gegužės mėn. 11-26 d.d. Lietuvos Respublikos prez. Vytautas Landsbergis lankėsi parodoje gegužės 12 d. Iš dešinės: Lietuvos AT pirm. prof. Vytautas Landsbergis, Lietuvos Užsienio reik. vicemin. Valdemaras Katkus ir LTI pirm. Aldona Veselkienė. Nuotr. Jono Tamulaičio

PER BALKANŲ KRAŠTUS

Stasys Dalius

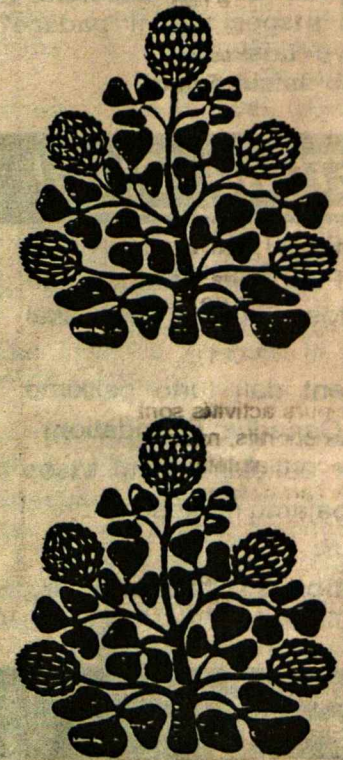
/ t e s i n y s /

Kad ir nesigili-
nant į istoriją, mieste daugybė iš to laiko tvirtovių, rū-
mų, bažnyčių ir sultonų sukaupę brangenybių, kurias at-
vykus būtina pamatyti. Miestas stovi kur Bosforo sąsiau-
ris skiria Europą ir Aziją, kur Juodoji jūra jungiasi per
Marmoro jūrą su Viduržemio. Bosforo sąsiauris atrodo
kaip plati upė, turinti virš kilometro pločio ir 30 km.
ilgio. Per jį pastatyti du kabantys tiltai, kurie jungia
miestą ir Europą su Azija. Nuo Bosforo sąsiaurio į šoną
veda ilga Auksinio Rago (Golden Horn) įlanka, kuri suda-
ro natūralų uostą 8 km. ilgio. Per šią įlanką nutiesti
trys tiltai, kurių vienas - Galata tiltas yra pats seniau-
sias ir pastatytas ant 22 pantomų. Nuo jo yra gražiaus-
ias vaizdas į Istambulo senamiestį. Du iš tų tiltų plau-
kiojantys, su vartais praleisti laivus.

Mus autobusas irgi atveža iki Galata tilto, per kurį
sakoma, kasdien praeina vienas milijonas gyventojų. Ka-
dangi vyksta didžiulis judėjimas, tai šalia jau statomas
kitas naujas didesnis. Šiaip susisiektis Istambule atlie-
kamas daugiausia laivais, kas asmeniui kainuoja apie 500
lirų (apie 20 centų).

Prie Galata tilto išėdame į laivą, kuris mus atveža į
sultono Dalnabache rūmus. Jie stovi Bosforo sąsiaurio
pakrantėje. Mus išlaipina ir duoda dvi valandas laiko
apžiūrėti rūmus. Rūmai turi 300 kambarių ir 16 didelių
salių. Į vidų veda puošnūs vartai. Rūmai pastatyti 1843 m.
ir buvo to laiko sultonų su svita apgyvendinti. Dabar pa-
versti muziejum ir leidžiama publikai lankytis mažomis
grupėmis, nes to laikotarpio statytos grindys, daugumoje
medžio parketas, neatlaiko didelio spaudimo. Kambariai
prikrauti to laikotarpio turto, didžiuliai sietynai lubose,
paveikslai sienose, saliniai su prabangiais baldais. Čia
matomi sultonų naudoti auksiniai, sidabriniai indai, tau-
rės, laikrodžiai, ordenai. To aukso begaliniai daug, ištisi
komplektai šaukštų, šakučių. Ceremonijų kardai išpuošti
brangakmeniais. Viskas tviska, žvilga; kas geriausia ir
brangiausia rado kelią į sultono rūmus.

Antras aukštas irgi labai puošnus dekoracijomis, nes
ten buvo papuošimams sunaudota 14 tonų aukso. Salio-
nuose sukrata kitų monarchų dovanos sultonui: meškų
kailiai, ant grindų - caro Nikalojaus II-jo dovana, harpsi-
kordas, kuriuo Listas koncertavo. Puošniai įrengti amba-
sadorių priėmimo salė su laukiamaisiais kambariais. Grin-
dys iš brangaus parketo, per kurį negalima eiti, tik per
išklotus takus.

Turkija. Edirne miesto gatvės prekyba.

Istambul St. Sofia katedra - muziejus.

Abi nuotraukos St. Daliaus

Sultono specialus kambarys - maudyklės. Čia sienos ir
grindys vien marmuru išklotos su figuromis ir ornamen-
tais. Vonia pusiau apvali, gili, irgi marmurinė. Sultonų
portretai kabo salėse ir koridoriuose. Haremo sekcijoje
daug paveikslų sienose ir langai į Marmoro jūrą su puikiu
vaizdu. Iš haremo koridoriaus langai į sosto kambarį.
Čionai sultono motinos kambariai buvo labai svarbūs ir
prabangiai įrengti. Jos miegamajame lova su baldakimu.
Šiuose rūmuose haremo kambariuose kurį laiką gyveno
ir mirė pirmasis Turkijos prezidentas Kemal Atatürk.
Lova, kurioje mirė, apdengta Turkijos vėliava. Kambaryje
kiti baldai labai paprasti ir kuklūs.

Labai puošni ir didelė sosto ir pokylių salė su didžiū-
lėm kolonom aplinkui ir su sietynu, sveriančiu 4.5 tonos.
Dovanotas Anglijos karalienės Viktorijos. Mums lankantis
jis buvo nuimtas žemyn ir valomas.

Apžiūrėję sultono rūmus ir brangenybes, grįžtame į
laukiantį laivą ir plaukiame ta Marmoro jūra per Bosforo
sąsiaurį. Sąsiauriu vyksta stiprus didelių ir mažų laivų
judėjimas. Matome ir vieną didžiulį rusų laivą praplau-
kiant. Bosforo sąsiauris turi stiprias jūros sroves, einan-
čias į Marmoro jūrą, o kita - povandeninė srovė eina prie-
šinga kryptimi, sukeldama pavojų mažiems buriniams
laivams. Jūros srovės ir nevienodas gylis (nuo 50 iki 110
metrų) su skirtinga temperatūra, pritraukia didelius spie-
čius įvairių žuvų. Todėl žvejai apskritą metą turi palan-
kias sąlygas žvejybai, o pakrantėje daug restoranų, kurių
specialybė vien jūros žuvies patiekalai.

Plaukdamis turime gerą turkų vadovą, kuris kartu plu-
kia ir pasakoja apie Turkijos gyvenimą. Mokslas Turkijoje
- pradžios mokykla 5 m., pirma gimnazija 3 m. ir baigti
gimnazijai reikia dar 3 metų. Prieš universitetą mokslas
trunka 11 metų. Kariuomenės tarnyba vyrams nuo 18
metų ir privaloma visiems.

Nors karšta diena ir saulė stipriai kaitina, bet sėdint
ant denio, vėjelis maloniai gaivina. Praplaukiame apacia
pro pirmąjį pakabintą tiltą. Tiltas atidarytas 1973 m. ir
iškilęs virš vandens 64 metrus, turi 1500 metrų ilgio ir
jungia Europą su Azija. Prie tilto Europos pusėje stovi
grakšti mečetė, statyta prieš šimtą metų vieno sultono
motinos. Dabar ji apstatyta pastoliais ir yra remontuo-
jama.

Perplaukus tiltą ir plaukiant sąsiauriu tolyn, pasiekiam
Bosforo įėjimą į Juodąją jūrą. Čia susitinka nevienodos
temperatūros ir povandeninių srovių vanduo. Todėl siau-
čia gana stiprus vėjas ir jūra banguoja. Vanduo smarkiai
pasisiaušęs, bangos ritasi šniokšdamos. Per susijungimo
vietą iš vienos pusės į kitą praveisti elektros laidai, kurie
pakrantėje pakabinti ant aukštų bokštų.

Kiek paplaukus Juodąją jūrą, laivas pasisuka atgal ir
išlaipina mus pakrantėje tipiskame žuvies restorane, kur
valgome pietus. Restoranas (Gulistan) į kurį sueiname,
turi vien tik žuvies patiekalus. Čia gauname penkių rūšių
įvairiai keptos žuvies. Padavėjai nesė ir nesė, ir krovė
ant stalo vis naujus patiekalus. Pradžioje netikėjome, kad
tokio didelio įvairumo pietūs bus. Kiti dalykai visai nepa-
našūs ir žuvį, nes idaryti ar ikepti kaip blynai ar bande-
lės, bet vistiek buvo skanu paragauti įvairiai pagamintos
žuvies.

Po pietų jau nebegrįžtame į laivą, kuriuo kelionė
pasibaigė, bet sėdam į laukiantį pakrantėje savąjį auto-
busą, kuriuo važiuojame į Azijos pusę. Dabar tenka prava-
žiuoti kabančių tiltų antrą pusę, kur lankome šilkinį
kilimų dirbtuvę. Prie šių kilimų gamybos dirba jaunos
mergaitės, nes kilimų mazgus sugeba sumegzti tik jauni
pirštai. Šioje dirbtuvėje koks pusšimtis mergaičių dirba ir
jų pirštai saudo nepaprastu miklumu. Vadovo pasakojimu,
jos čia dirba 4 val. per dieną, čia gyvena ir po darbo
mokosi. Apžiūrėję dirbtuvę ir jau gatavus kilimus paruoš-
tus pardavimui, grįžome į viesbutį. Vakare paskambinome
telefonu į Hamiltoną, kas labai greit buvo atlikta ir
kainavo tik 25 dol. Galvojau, kad ten bus vakaras, o te-
buvo tik 11 valanda ryto.

Šv. Sofijos bazilika

Šį kartą, kai lankausi Istambule, yra vasara, saulėta
ir gražus oras. O prieš tai kai buvau, buvo vėlyvas ruduo,
vėjuota ir lietus lijo. Iš pat ryto važiuojame į hipodromą,
kur senais lakais susirinkdavo tų laikų žmonės, nes tal-
pino 100.000 žmonių. Jame pastatyta keletas senų pa-
minklų. Obeliskas atgabentas iš Egipto yra virš 3000
metų senumo, pastatytas čia 390 metais po Kristaus.
Kitas istorinis paminklas, tai bronzos kolona 2500 metų
senumo, atgabenta iš Graikijos. Tai persų palikimas karo
lauke, kurį graikai sulydė į koloną su apsigyniojusiomis
dekoratyvinėmis gyvatėmis aplinkui. Kolona pastatyta duo-
bėje apie 10 pėdų gylio. Tai buvęs originalus hipodromo
gatvės lygis tais laikais, kai buvo pastatytas, o dabar
gatvės grindinys gerokai aukščiau.

Nuo hipodromo tik pora žingsnių iki Mėlynosios meč-
tės, kuri pastatyta 1609-1616 m. sultono Ahmed I. Dėl
savo mėlynos spalvos keramikos plytelių gavusi tą vardą,
mano buvo matyta anksčiau. Dabar vyksta didelis remon-
to darbas iš lauko ir viduje. Čia mums bevaikščiojant ir
bežiūrinėjant, nuo pastovų man ant nugaros užkrito elekt-
ros gaubtuvus, kuri darbininkai buvo nuėmę. Gerai kad
nesunkus, kitaip būtų galėję ir sužeisti...

Nuo Mėlynosios mečetės trumpa gatvė veda prie šv.
Sofijos bazilikos, kuri iš abiejų pusių apstatyta pardavėjų
būdelėmis. Čia praeinantiesiems siūlo savo prekes. Turkai -

kai bazilika vadinama Hagia Sophia, iš tolo dominuoja
aplinką su bizantišku kupolu ir keturiais minaretais iš so-
nų, kurie turkų buvo vėliau pristatyti. Mūrinės sienos iš
lauko turi ruožą spalvą. Dabartinė struktūra pastatyta
537 m. po Kr. imperatoriaus Justinian'o, nes ankstyves-
nės statybos per du atvejus buvo sudegusios. Didžiulis
kupas iškylo 55 metrus aukštyje ir yra 36 metrų dia-
metro. Kupolo svoris išlaikomas keturiomis masyviomis
kolonomis.

Prie buvusios bažnyčios durų lauke stovi senoviniai
sarkofagai su graikų įrašais ir akmeniniai paminklai. Vi-
dun įėjus, stebina begalinė erdvė, atvertus galvą aukštyn
vos gali imatyti apvalaus kupolo viršūnę, nuo kurio ilgas
retezius nutysęs žemyn laiko didžiulį pagrindinį sietyną
ir daug mažesnių. Bažnyčios sienos ir grindys marmuri-
nės. Sienos tamsaus marmuro. Kai visi religiniai altoriai
ir paveikslai nuimti - daro tuščią ir nykų vaizdą. Origi-
nalūs ant lubų paveikslai turkų buvo panaikinti ir užtepti.
Virš pagrindinio buvusio didžiojo altoriaus lubose tebėra
Marijos paveikslas. Už grotelių tik mažos liekanos pasili-
kusios. Bazilikos viduje šonuose dar daugybė kolonų, ku-
rios laiko šią statybą. Viena kolona, pasak vadovą, turin-
ti gydomosios galios. Nuo to laiko, kai imperatorius turė-
jęs stiprų galvos skausmą, priglaudęs galvą prie kolonos
ir skausmas pranykęs. Dabar kolona aptraukta metalo
plokšte ir joje jau padaryta skylė nuo ilgalaikio prisilie-
timo galva. Ir mes glaudėm galvas prie tos kolonos, tikė-
damiesi šviesesnės atminties...

Didžiosios fronto durys bazilikoje buvo skirtos tik
imperatoriumi iėti, o eiliniams žmonėms buvo šone kitos
durys, kur virš durų sienoje dar yra išlikusi graži mozai-
ka su Marija laikancia kūdikį, o iš šonų su dovanomis sto-
vi du imperatoriai: Konstantinas ir Justinian'as. Bažnyčia
tuščia, visi paveikslai panaikinti, tik ant didelių apskriti-
mų arabiški užrašai tebėra.

Viską apvaikščiojus ir apžiūrėjus kažkaip nyku ir gaila
pasidaro, kad toks didingas kūrinys, tarnavęs 916 metų
kaip bazilika, o vėliau turkų paverstas mečete, dar 477
metus šlovino tą patį Dievą, o nuo 1932 metų Kemal
Ataturko pirmojo prezidento įskymu paversta Bizantiniu
-Otomanų muziejumi. O tas muziejus su tuščiomis sieno-
mis restauruojamas, plauamos mozaikos plytelės, kurios
buvo turkų užteptos. Dabar vėl norima pasauliui parodyti
jų originalų grožį. Eini per marmurines grindis ir tik pra-
eivių batų kaukšėjimas girdisi. Nebėra vargonų, neaidi
ortodoksų galingų chorų giesmės, nebekyla smilkalų dū-
mai ir malda iš dangų. Šie maldos namai nebe Dievui
skirti, gerai dar kad prižiūrimi ir remontuojami.

Didysis bazaras ir Topkopi rūmai

Apžiūrėję šv. Sofijos baziliką, važiuojame į didįjį baza-
rą (Grand Bazar), kur mums duoda dvi valandas laiko
pavaikščioti ir apsipirkti. Bazare yra ko pamatyti. Jis
yra seniausias po stogu turgus pasaulyje, Istambulo mies-
to centre, senamiestyje. Tai labirintas daugybės gatvelių
su keliais tūkstančiais krautuvių, krautuvėlių, yra būtina
kiekvienam atvykusiam į šį miestą pamatyti.

Įėjus per didžiulius vartus į bazaro vidų, jautiesi kaip
viename apdengtame po stogu pastate, nors jis turi 18
įėjimo vartų, 5 mečetės ir 6 fontanus. Praeityje bazaras
buvo biznio centras gildijos amatininkų, kurie savo išdir-
binius parduodavo šiose patalpose. Per eilę metų bazaras
buvo palieistas kelių gaisrų ir po to virto daugiau tur-
gaus pobūdžio su įvairiomis prekybomis. Po 1970 metų
išikdrė jau didelės modernios krautuvės, daugiau prita-
kytos pritraukti turistus. Čia sutelkta aukso, sidabro iš-
dirbinių, vario ir misingio dalykai, keramika, odos dirbi-
niai ir kt. Vienose parduotuvėse kainos nustatytos, o
kitose turi derėtis.

Mudu su Jonu pasileidome po didįjį bazarą norėdami
pasižiūrėti ir ką patinkamo nusipirkti, o svarbiausia, pa-
vaikščioti ir pajusti tą atmosferą, kur daugybė žmonių
kaip upė plaukia. O kalbų dialektų girdisi visokių, vienos
dar atpažįstamos, o kitos visai nežinomos. Einame per
auksakalių krautuvių rajoną pasidairyti ir pasiderėti. Ilgo-
kai ten žiūrinėjam prekes ir išeinant, Jonui plumpt, vi-
deo kamera ant grindų. Bandė filmuoti, ogi jau neveikia!
Vėliau vakare jiedu su vadovu Itzak, išsiardę bandė ieško-
ti gedimo, bet nepajėgė sutaisyti. Nerado ir mieste kas
galėtų pataisyti. Labai nesmagi situacija pasidarė, nes
dar kelios svarbios kelionės valstybės prieš akis lieka
aplankyti, o kamera jau neveikia...

Po dviejų valandų atvažiavęs autobusas paima mus
vežti į Topkopi rūmus, kurie didžiausi ir seniausi, sultonų
pastatyti 1477 metais ir buvo Otomanų sultonų oficiali
rezidencija iki 1855 metų, kol persikėlė į Dolmabahce
rūmus, kuriuos jau buvome aplankę. Topkopi rūmai užima
700.000 kv. metrų plotą ir aptverti 5 km. ilgio sienomis.

Čia daug paskirų rūmų sparnų ir paviljonų, kuriuos su
vadovu apvaikščiojom. Pirmiausia, Bagdado paviljonas su
mozaikos plytelių sienomis ir viduje didelės, plačios, žė-
mos sofos. Pastatas su smailu minareto bokštu ant stogo
ir mozaika išdabintos lauko sienos. Brangenybių kamba-
ryje sukrasti kitų valstybių ordinarai, kuriais sultonai buvo
apdovnoti. Beveik visų Europos valstybių valdovų ordinarai
čia randasi. Viena žvakidė gryno aukso, sverianti 48 kg.,
dekoruota deimantais, auksinis sostas iš 16 šimtmečio,
auksinis lėkštės, žiedai, kardai. Kitas auksinis sostas,
dovanotas Persijos šacho (1730-1754m.), dežutės, aukso
dabintos (176-1909 m.).

(Bus daugiau)

/Autorius praleido 15 metų Sibire, tremtyje ir lageriuose. Spausdina ištrauką iš neseniai Lietuvoje pasirodžiusios jo knygos. Red./

/ tęsinys /

Duona tais metais Letežkoje buvo prasta, miltai, mayt, iš peržėlusių grūdų. Ji karstelėdavo, buvo sprangi, ir aš nesuvalgydavau nė pusės savo davinio. Likusią atiduodavau čia pat gulintiems išbadėjusiems nelaimės draugams. Kai kurie, nenorėdami likti skolingi, atiduodavo man savo pieno porciją. Jaučiau, kad pienas eina į sveikatą. Bet labiau už viską troškau rūgšties. Už rūgštį bučiau kažin ką atidavęs, nelyginant alkoholas už degtinę. Mane gelbėdamas, Gustinas parnešdavo iš kepyklos duonos raugo. Mat duoną kepdavo irgi lenkas, jis rizikuodavo Gustinui to raugo duoti, nors tada tai buvo griežtai draudžiama. Deja, duonos raugas nepadėjo, nes man reikėjo specifinio vaisto - druskos rūgšties, o jos čia nebuvo.

Keletą dienų pagulėjęs stacionare, pasijutau šiek tiek geriau. Labai nudžiugau, kai vieną dieną pas mus atvyko gydytoja. Ją specialiai čia atkėlė iš kito lagerio sutvarkyti sveikatos reikalų. Su gydytoja Smirnova atvyko ir kita jauna moteris - Dina Sukač, seselė. Mane nuodugniai apžiūrėjusi, Smirnova pareiškė tai seselei:

- Etot už ocen slabenkij!

Jau tikrai buvau nusilpęs, nes kitą dieną po tos vizitacijos ėmiau netyčia ir nukritau nuo gulto. Kad nukritau, tai nieko, bet kad savo jėgomis neištengčiau ant jo užlipiti, - pats nustebau. Gydytoja reikiamų vaistų neturėjo. Skundžiausi jai rūgšties troškimu, o ji man tegalėjo duoti tik alūno, kuris skoni burnoje laikinai pataisydavo, bet skrandžio nė kiek negydė.

Po kokios savaitės mane aplankė Gustinas. Pasiteiravęs apie sveikatą, jis pareiškė:

- Galėsi čia gulėti kiek tik norėsi: su daktare dėl tavęs jau susitariau!

Naujiena buvo labai džiugi. Supratau, kad mano Kazimieras suėjo su ta gydytoja į glaudesnius santykius. Tai visai natūralu - jis buvo sveikas, gražus, inteligentiškas vyras.

Po kelių dienų gydytoja Smirnova man išrašė papildomai po 500 gramų pieno, kaip itin silpnam ligoniui. Pajutau, jog pradedu šiek tiek taisyti. Kazimieras vis atnešdavo kokių skanėstų, pati gydytoja porą kartų man davė spanguolių. Deja, druskos rūgšties ir ji negalėjo parūpinti.

Išgulėjau tame stacionare beveik tris mėnesius. Svoris gerokai padidėjo, išoriniai distrofijos požymiai išnyko, bet skrandis ir žarnos dar vis nebuvo susitvarkę. Tačiau pagal GULAGc patvirtintas taisykles, ligoni stacionare gydyti galima tik tris mėnesius. Jei per tą laiką jis nepasveiksta ir negali dirbti, turi būti išgabentas į specialius invalidų lagerius. Patekti į nepažįstamą invalidų lagerį aš nenorėjau. Čia jau turėjau gerų pažinčių, jau buvau užmezgęs ryšius su giminėmis, pradėjau gauti laiškus, tikėjau si siuntinių. Kazimieras pasikalbėjo su gydytoja, ir buvo nutarta laikinai mane iš stacionaro išrašyti ir surasti lengvą darbą. Kontoroje visos vietos jau buvo užimtos. Gydytoja davė man laikino invalidumo kategoriją ir pati pasirūpino, kad būčiau apgyvendintas ramioje Sorokino brigados sekcijoje. Sorokino brigada, dirbo vadina muosius "sirpotrebo" darbus, skirtus pirmiausia paties lagerio buičiai pagerinti - pjudavo lėtas, darydavo kaliniams tokias lovas "vagonkas", stalus, suolus, net spintukas prie tų lovų. Toje Sorokino brigadoje vagių nebuvo. Kone visi čia buvo politiniai, ramūs. Gydytojai paprašius, pats brigadininkas Sorokinas parinko man vietą ant apatinių gultų, nes ant viršutinių dar nelabai pajėgiau užlipti. Taigi, apsigyvenau geroje, ramioje sekcijoje.

Karo metu ir keletą pokario metų kalėjimuose ir lageriuose maisto reikalai buvo prasti. Todėl nemaža kalinių, net pakankamai maitinami, vis dar sirgo savotiška psichologinio bado liga. Jiems vis atrodydavo, kad jie alkani, kad turi nepraleisti jokios progos prisipriedyti maisto. Gerokai pabėdavau ir aš, bet tik iki 1947 metų. Nuo pačios tų metų pradžios iki baismės termino pabaigos 1954-taisiais aš ne tik nebadavau, bet net nė vienos dienos ir alkanas nebuvo. Maždaug nuo tada buvau švariai apsirengęs ir patogiai apsiavęs, pradžioje iš giminių siuntinių, o vėliau jau ir valdiški drabužiai pasirodė normalūs. Už tai, kad lageriuose neskurda, būsiu amžinai dėkingas pirmiausia savo senutei Motinai, sesutėms, kunigui Antanui Šilingui, Sofijai Čiurlionienei ir kai kuriems kitiems giminėms bei pažįstamiems. Kai tik jie sužinojo, kad aš dar gyvas ir kur esu, tuojau pradėjo mane gausiai šelpti. Po kiek stengėsi padėti ir mano šeima, nors ji pati lygiai taip pat buvo giminių ir bičiulių šelpiama.

1946 - 1947 metais siuntinius kaliniams pašto įstaigos priimdavo tik pristacius iš lagerių atsiųstas pažymas, kad tokiam kaliniui yra leidžiama gauti siuntinį. Lagerio administracija tokias pažymas paprastai duodavo be pripažinimo. Aš gaudavau tą pažymą kada tik paprašydavau.

Pažymas siuntiniams gauti pasiunčiau savo Mamai ir sesutėms dar tikrai nežinodamas, ar jos tebėra gyvos ir kur po karo gyvena. Laiškuose pranešiau kur esu, pageidavau, kad man atsiųstų riebalų ir cukraus, nes lagerio maiste tų produktų tada labai trūkdavo. Visų lagerių adresuose svarbiausias būdavo pašto dežutės numeris. To numerio skaitiklis reikšdavo pačios lagerių sistemos arba valdybos numerį, o vardiklis žymėdavo atskirą tos sistemos lagerį arba lagpunktą. Siblage Letežkos lagpunktas turėjo 16 numeri, o pats Siblages buvo žymimas 247 numeriu. Gana greitai gavau atsakymus, širdingus laiškelius, juose taip pat buvo pranešama, kad skubiai ruošiami siuntiniai. Kaimų vietovėse pašto įstaigos tada tokių siuntinių neprimdavo, reikėjo juos gabenti į Kauną. Mano sesutės kaimietės prie pokarinės tvarkos dar nebuvo pripratusios, pačios siuntinių net tinkamai supakuoti nemokėjo, tad veždavo juos į Kauną Sofijai Čiurlionienei, kuri pati juos galutinai sutvarkydavo, kartais nuo savęs ką pridėdavo ir pasiųsdavo man. Ji ir laiškelius man savo ir sesučių bei Mamos vardu parašydavo, nes tada į lagerį rašyti reikėdavo rusų kalba, kad suprastų cenzoriai.

Kadangi tais laikais tam tikri valstybės organai skersai žiūrėdavo į tuos, kurie susirašinėja su įvairiais "liaudies priešais" lageriuose, Čiurlionienė mes padarėme arti man savo gimine, jos pačios nurodymu laiškuose ją tituluodavome "mūsų brangioji dėdienė". Iš tikrųjų ji mano šeimai ir man pasidarė brangesnė už tikrą giminę. Per visą mūsų tremties laiką ji savo meilingsiais laiškais ir dovonomis mums labai padėjo, kėlė dvasią. O juk mūsų brangioji Dėdienė ir pati nedaug ką turėjo. Be to, susirašinėjimas su represuotais buvo laikomas dideliu minusu. 1991.VII.10

Sofija Čiurlionienė iki pat savo mirties buvo mums labai palanki, ir visa mano giminė dažnai ją prisimena kaip brangų žmogų.

Pačioje 1947 metų pradžioje gavau pirmus siuntinius. Pasijutau turtingas. Duodavau po skanų kąsni tiems, kuriems neduoti buvo nepatogu. Sorokinas - kaip jam neduosi? Darbų skirstytojo, kad ir koks jis būtų, irgi neaplenksi. Na, o kaip nepavaišinsi to, kuris šalia tavęs vienoje "vagonkoje" miega? Juk jis mato ir jaučia, kai pats šitą skanaus maumoji. O gydytoja - juk nuo jos labai priklauso tavo sveikata ir net gyvybė?! Tačiau nemažą dalį pasiūlydavau sau ir valgydavom išvien su Kazimieru, kuris buvo artimiausias mano bičiulis tame lageryje.

Gerėjo ir valdiškas kalinių aprūpinimas drabužiais, apsiavimu bei patalyne. Nyko bėdos, atėjo sotesni metai. Zekams už darbą pradėjo mokėti, o anksčiau net giminių atsiųstus pinigų reikėdavo laikyti einamosiose sąskaitose kontoros kasoje. Tik pagal tam tikrus specialius sąrašus kartais būdavo leidžiama už tuos pinigus šio to nusipirkti. Materialinės kalinių gyvenimo sąlygos 1945-1949 ir 1954-1955 metais buvo tokios skirtingos, kad jų net lyginti neįmanoma.

Atvykęs į lagerį, aš dar koki pusmetį vilkėjau ta savo nutriušusia skrandute, avėjau vis tomis stirninėmis kelnėmis, tais pačiais Barnaulo kalėjime išsikeistais bateliais, žodžiu, atrodžiau kaip baidyklė. Bet tuojau po Naujųjų metų sesuo Agota Kaminskienė atsiuntė net dvi geras kelnės. Vienos buvo visai naujos vatinės, o kitos - vilninės, kiek nešiotos mano mirusio svainio Juozo Kaminsko. Svainis, pasikamavęs lageriuose kažkur apie Kalininą, buvo paleistas kaip nekaltas, bet vėliau vėl tardomas Jankuose ir čia taip apdorotas, kad nepadėjo nė Kauno ligoninė.

Per porą metų nuo mano atvykimo į lagerį, čia viskas iš esmės pasikeitė. Tada aš kaip tik dirbau drabužių ir apavų sandėlininku. Iš pradžių sandėlis buvo pustūštis. Bet per kokius metus laiko privežė tiek naujų drabužių, antklodžių, paklodžių ir pan., kad tame pačiame sandėlyje pasidarė per ankšta. Sudėvėtus daiktus nurašėme ir likvidavome. Visi kaliniai gavo po anklodę, dvi paklodes, pagalvę ir naują specialų maišą šiaudiniam čiužiniui. Išnyko ištisiniai gultai, kiekvienas turėjo atskirą lovą vadinamosiose vagonkose. Kaliniai pradėti rengti pagal sezoną. Žiemą niekas net ausų nešaldavo, nes gaudavo kariškas trofėjines japoniškas kepures, gausiai apsiūtas šunų kailiais. Vasarai išduodavo irgi trofėjines vokiškas melsvai pilkos spalvos kepures.

Lygiagrečiai gerėjo ir maistas. Pirmiausia duona. Iš pradžių karstelėjusi, iš sudygusių ruginių-miežinių miltų su geroka vikių priemaisa, paskui normali ruginė ar net ir kvietinė, gerai iškepta, nes kepdavo ją patys zekai, žinoma, griežtai laikydamiesi visų kepimo normų.

Drabužių ir maisto sandėlių šeimininkas buvo laisvai samdomas žmogus, vadinamasis "načialnik ČOS" arba "ČIS" - "načialnik obščevno snabždenija" arba "načial - nik intendatskovo snabždenija". Sandėlininkai kaliniai faktiškai tebuvo tik raktininkai ir tvarkytojai, materialiai atskirai už visą, kas sandėliuose laikoma. Keletą kartų, iki pat staigos mirties, tuo kalinių aprūpinimo viršininku buvo labai savotiškas žmogelis pavardė Aksečiukas. Vals tybiniai ir visuomeniniai reikalai jam tikrai rūpėjo daugiau negu asmeniniai. Faktiškai jis valdė šimtų tūkstančių rublių vertės turtus, bet pats su šeima gyveno skurdžiai ir nė karto nepasiėmė net menkiausio daiktėlio, jokio maisto trupinėlio, nors visai lengvai be jokio pavojaus nukentėti, būtų galėjęs pasinaudoti savo padėtimi. Visa, kas valdiška, jam buvo šventas dalykas. Jam tiesiog širdį skaudėdavo, kai vykdavo nurašytų drabužių ir apavų likvidavimas. Pamatęs dar šiek tiek geriau atrodantį daiktą, liepdavo jo nekapoti, o slėpti palėpėje - gal būsią galima restauruoti ir vėl vieną kitą kalinį aprengti. Jo liepimu tokių nurašytų daiktų palėpėje sukau-

piau gana daug. Juos užtiko priešgaisrinės inspekcijos atstovai ir paskyrė Aksečiukui šimto rublių baudą. Sumokėjęs jis man pasakė:

- Baudą sumokėjau. Man to šimto rublių negaila, nes jie pateko į valstybės kasą... Bet tuos skudurus iš palėpių išimk, kad jis manęs antrą kartą nenubaustų.

... Bet aš užbėgau už akių savo lagerinio gyvenimo tėkmei. Taigi, išėjęs iš stacionaro, gydytojos Smirnovos rekomenduotas, gavau darbo lagerio siuvykloje. Ji buvo įrengta pusiau iš rąstų, pusiau iš velėnų pastatytoje būdėje, dirbo tenai iš viso keturi kaliniai. Pirmą dieną teko dykinėti, nes neturėjau ir negalėjau gauti adatų. Tiesa, padėjau savo bendradarbiams prisiardyti siūlų iš jau nurašytų austinių vadžių. Adatų jiems už porciją duonos padarė kiti zekai - iš senų nugalėjusių vinių arba iš spygliuotos vielos gabaliukų vieną galą aštriai nusmailinus, kitame, suplotame gale, išdūrus skylutę siūlui įverti. Beje, kartais duodavo po metrą kitą naujos gaisrininkų vandens žarnos, kurią siuvėjai taip pat išardydavo ir tokiu būdu pasirūpindavo siūlų. Kitą dieną už duoną ir aš gavau tokios pat rūšies adatą. Man uždavė lopyti maišus. Pasa-kė, kad dienos norma - keturiolika maišų. Maišų lopymas tame lageryje buvo nuolatinis darbas, nes sandėliuose krebždėjo begalės pelių ir žiurkių, kurios net ir tuščius maišus kapodavo, jei tik užuosdavo, kad juose būta grūdų. Kaip lopyti, niekas manęs nepamokė, visi skubėjo vykdyti savo normas, kad nebūtų sumažintas duonos daviny. Stengiausi kaip mokėdamas ir kiek įmanydamas, bet normos neįvykdydavau. Todėl stebėjau, kad mūsų vedėja, pateikdama buhalterijai žinias, teigdavo, kad ir aš sulo-pęs tuo keturiolika maišų. Lagerio žargonu tai vadinosi "tufta", ji visur buvo praktikuojama. Kiti trys bendradarbiai taip pat lopė, tik geresnius daiktus - vatinius, marškinius, kelnės ir pan. Tą žiemą buvo labai daug šaltų dienų. Temperatūra dažnai nukrisdavo žemiau 50°, o vienu tarpu ištisą savaitę termometras rodė -56°. Jei šaldavo daugiau kaip -45°, į darbą neveddavo. Bet -40° temperatūra nuo darbo neatleisdavo. Ir siuvėjai toje savo žeminėje nelabai adatą išlaikydavo pirštuose, nors krom-nį kūrendavo malkų nė kiek netaupydmi. Žiemą mišakirčių brigada, kasdien į tą patį darbą genama, daugiausia tik malkas ir gamindavo. Kita brigada jaučiais jas parveždavo į kiemą.

Visi "siuvėjai" buvome kuklūs, vieni kitiems draugiški. Mūsų vyresnioji turėjo lagerinį vyrą, kažkokį nesusivaldantį karštuolį, kuris sėdėjo už nužudymą. Buvo jis geras batsiuvys, turėjo iš ko savo lagerinę žmoną maitinti. Per pietus jis visuomet ateidavo į mūsų žeminę drauge su ja pavalgyti ir pasimylėti. Lagerinės "šeimos" paprastai nesivaržydvo, naudodavosi kiekviena proga, nes nakčiai moterų barakai užrakinami. Tas mūsų vyresniosios lagerinis vyras buvo labai ūmaus ūpo, dažnai už mėnką nieką grasin-davo ją nužudyti. Jam išėjus, moteriškė su ašaromis mums skųsdavosi ir vieną kartą pasisakė dėsianti visas pastangas, kad ją iš šio lagerio perkeltų į kitą. Iš tikrųjų netrukus ji buvo išgabenta į kitą lagerį.

Nors tada jau nebuvo išbadėjęs, bet vis dar tebesi-jaučiau silpnas esąs. Pasitariau su Kazimieru, jis - su gydytoja. Gydytoja nutarė mane vėl paguldyti į stacionarą kad galutinai sustiprėčiau. Taigi, vėl išlėjau kokias pen-kias šešias savaites, gerokai pasitaisiau, atgavau kone normalų svorį ir buvau iš stacionaro išrašytas. Siuvykla per tą laiką buvo sujungta su batsiuvių dirbtuve, o bendru vedėju paskirtas mano didysis bičiulis Kazimieras. Jis mielai priėmė mane į savo įstaigą. Kaip esu minėjęs, Kazimieras buvo ir zekų siuntinių saugotojas. Gautus pro-dukthus kaliniai pas jį pasidėdavo, kad vagys neatimtų. Už paslaugas jam visi ko nors gero duodavo. Aš gaudavau maistingų produktų iš Lietuvos - lašinių, sviesto ir cuk-raus. Mudu jau viliojo gera kava, kuri primindavo Varšu-va, Krokuvą ar Vilnių.

/ bus daugiau /

Information

Ville de Montréal

Le «Mérite vert Montréal»

La Ville de Montréal décernera, à l'automne, le trophée Elzéard Bouffier afin de souligner la contribution exceptionnelle d'une personne ou d'un groupe communautaire à la préservation de la nature ou à l'amélioration de l'environnement de Montréal. Si vous avez pris en ce sens une initiative simple et originale qui a profité à la collectivité, vous êtes invité à soumettre, d'ici le 31 juillet, votre candidature afin de devenir lauréat ou lauréate du «*Mérite vert Montréal*». 1991. Rappelons qu'Elzéard Bouffier était le héros de l'oeuvre «L'homme qui plantait des arbres», transposée en film d'animation par Frédéric Back. Pour plus de renseignements, téléphonez au 872-1400.

L'Opération Patrimoine populaire Montréal

Si vous rénovez votre propriété au cours de l'été, prenez soin de lui conserver ou de lui redonner son caractère d'origine. Vous aurez ainsi la chance de remporter les honneurs de l'Opération Patrimoine populaire Montréal, lancée par la Ville de Montréal, en collaboration avec l'organisme Héritage Montréal. L'objectif de cette opération: encourager les

propriétaires montréalais à rénover leur propriété en respectant le style propre du bâtiment, qu'il s'agisse de résidences, de commerces, d'industries ou d'édifices à bureaux âgés de quelques dizaines d'années. Il peut s'agir d'un simple nettoyage, du rafraîchissement de la peinture ou d'une restauration plus en profondeur; mais le cachet d'origine du bâtiment doit être préservé. Des représentants de l'Opération visiteront tous les quartiers de la ville au cours de l'été pour désigner les lauréats de chacun des 9 arrondissements. Renseignez-vous sur cette opération dans vos bureaux ACCES MONTREAL ou en téléphonant au 872-4192.

Fouilles archéologiques

Voulez-vous participer à des fouilles archéologiques sur la place Jacques-Cartier, entre le 15 juillet et le 11août? Si oui, il faut vous inscrire au Musée du Château Ramezay, en téléphonant au 861-3708. Cette place riche en histoire recouvre les restes d'un édifice qui a servi de résidence aux hauts dignitaires de la colonie jusqu'à la Conquête, puis devint le Collège de Montréal. Des visites guidées à caractère archéologique seront aussi offertes au public durant la période de fouilles.

Jardin de Chine

À compter du 21 juin, le public pourra découvrir le tout nouveau jardin de Chine du Jardin botanique. C'est l'occasion idéale de découvrir la Chine, sa philosophie, ses coutumes, son art. Avec ses deux hectares et demi, il est le plus grand du genre à l'extérieur de l'Asie. Pour connaître les tarifs et les horaires, adressez-vous à votre bureau ACCES MONTREAL ou téléphonez au 872-1400.

La plage

La plage de l'île Notre-Dame est ouverte depuis le 15 juin. On peut s'y baigner de 10 h à 19 h. La carte ACCES MONTREAL offerte aux Montréalais au coût de 2 \$, donne droit à 50 p. 100 de rabais sur le prix d'entrée. Par ailleurs, tous les usagers qui se présentent après 16 heures, sont admis pour la moitié du tarif applicable à leur catégorie. Renseignements: 872-6093.

Un été de loisirs

Profitez, au cours de l'été, dans les maisons de la Culture et dans les parcs de la ville, des nombreuses activités culturelles et sportives gratuites: expositions, concerts, cinéma, danse, etc.

Le Théâtre de Verdure présentera, entre autres, plusieurs spectacles de fanfare. Du 11 au 14 juillet, à 20 h 30, on pourra aussi y voir *Les Sorillages* interpréter des airs et danses de plusieurs pays.

Le Vagabond visitera des parcs dans tous les quartiers de Montréal pour offrir son spectacle *Le Médailon* aux 6 à 12 ans.

La Roulotte présentera un spectacle familial avec quatre acrobates dans 24 parcs.

Surveillez vos journaux de quartiers ou renseignez-vous en détail à votre bureau ACCES MONTREAL.

Les dimanches de juillet, participez aux *Rendez-vous champêtres* à l'île de la Visitation: musique classique le midi. Idéal pour un pique-nique.

Les concerts populaires à l'Aréna Maurice Richard vous offrent des concerts de grande qualité à très bas prix. Renseignez-vous au 872-6211.

Enfin, plusieurs activités sont offertes aux sportifs, notamment en soccer, athlétisme, tennis, tir à l'arc. Informez-vous au 872-6211.

Renseignements: Bureau Interculturel de Montréal: 872-6133

Lietuvių Namų Žinios

● Birželio mėn 25 d. popietėje dalyvavo 250 asmenų. Svečių knygoje pasirašė 2 iš Vilniaus, 1 iš Šiaulių, M.A. Janušai-Purss iš Vancouver'io, B.C., D. Mistautas iš Windsor'o. Su svečiais supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos narys ir Lietuvių Slaugos Namų komiteto pirm. J.V. Šimkus.

● Toronto Lietuvių Pensininkų Klubas rengia gegužinę High Parke, liepos mėn. 17 d., trečiadienį, nuo 11 val.r.iki 4 val.p.p. Daugiau informacijų gausite pas S. Dervinskiene, tel:767-5518, J.Kondratienę, tel:766-6437, T.Kobelskiene, tel:760-8003.

● LN biblioteka bus uždaryta liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

● Kazys DULKYS iš Kelowna, B.C. atsiuntė \$500-čekį Slaugos Namams su prierašu: "Gerb. slaugos namų darbuotojai! Gerai suprantu Tamstų padėtį ir slunčiu nors mažą auką". Širdingai dėkojame už finansinę ir moralinę paramą.

● Slaugos Namams aukojų: po \$1000- P.Gumbinas (Niagara Falls, Ont.), E.G. Kuchalskiai, Aleksas Kuzmarskis savo žmonos Genovaitės atminimui, Ald. Mačiulaitienė, E. Mačiulaitis, A.J. Paršeliūnai (Brompton, Ont.), Barbara B. Čepauskienė, J. Šileitienė, A. Urbonas; \$750 - P. Kistukas; po 500 - A.D. Jankūnai (Hamlt. Ont.), C.H. Recchia (Kitchener, Ont.), dr. G. Skrinškas, K. Dulkys (Kelowna, B.C.), G. Montvilienė (LaSalle, Que.); po \$400 - V.G. Butkiai, Z. A. Vaičieliūnai (Oakville, Ont.), P.J. Gabrėnai (St. Catherines, Ont.); po \$300 - A. Bacevičius, O. Kudžmienė (Hamilt., Ont.); po \$250 - E. Dubininkas, P. Bražiūnas (Kelowna, B.C.), J.Z. Didžbaliai, A. Dragašienė, J.S. Miškiniai (Niagara Falls, Ont.), L. Radzevičius, V. Sapkienė (Kelowna, B.C.); po \$200 - B.Z. Tumosal, A. Valienė; \$113.25 - S. Diluvienė; po \$100 -

muz. St. Gailevičius, H. Gumbauskas, M. Malinauskas, A. Rudytė (Esl. Que.), B.A. Stonkai, A.D. Zakarevičiai, V. Anuslenė, B. Abromaitienė, J.M. Pakuliai (LaSalle, Que.), S. Putrimienė, A. Riauba (Brmpt., Ont.), V.D. Šaltmėrai, V.A. Šimkai, P.K. Šukevičiai, M.V. Tamulioniai, J.B. Vaidotai; a.a. Albinas Lukoševičienės 3 m. atminimui - P.A. Grigai; a.a. Vlado Kazlauskio atminimui - R.V. Augaičiai (Collingwood, Ont.); po \$50 - J. Pargauskas, L. Paškus, M. Raupėnas, I. Girdauskienė, M. Prekšaitienė, T. Urbantienė (Sarnia Ont.), a.a. Uršulės Majauskienės atminimui - U. Paluilis; Rita Greco, James Meiklejohn, dr. J.Yčas; \$45 - T.B. Stanuliai; po \$20 - G. Balčiūnienė, A.N. Baneliai, E. Lorencienė, I. Punkrienė, S. Rukša, V. L. Sendžikai, Vyt. Skrinškas, V. Sukauskas, J. Tamulionis, F. Timukas, A. Vingevičienė, A. Zalagėnas; po \$10 - E. Kuzmickienė, V. Montvilas.

Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba galima siųsti tiesiogiai šiuo adresu: LABDAROS FONDAS, Lietuvių Slaugos Namai, 1573 Bloor St. W., TORONTO, Ont. M6P 1A6.

● Liepos 1 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 150 žmonių. Svečių knygoje pasirašė Kristina ir David Warren iš London, Ont. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos narys ir statybos komisijos pirm. Balys Savickas.

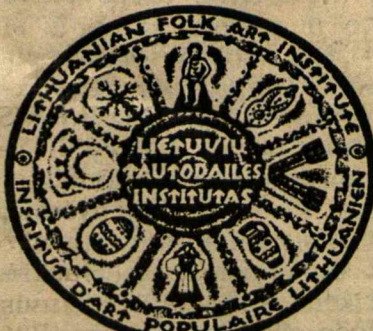
● Svetainė LOKYS reikalingi baro tarnautojai nuolatiniam darbui ir keliems vakarams per savaitę. Susisiekti su LN vedėju, Teodoru Stanuliu tel:532-3311.

● Lietuvių Slaugos Namams aukojų: po \$100 - a.a. agronomo Juozo BERNŠKIO atminimui: dr. P. Lukoševičius, K. Mileris, J.Z. Skučas ir J.V. Šimkus; \$50 - a.a. V. ŽEKO atminimui - J. Simanas; po \$1000 - L. Daunienė, A. Lemežys, J. Palys, H. Sakalauskas; \$800 - V. Marcinkevičius; \$400 - J. Ališauskas; \$300 - J.O. Balsiai; \$150 - M. Jakubauskienė; \$140 - R. Kirkpatrick; po \$100 - J. Bedarfenė, B. Butmanaitė, M. Dulkienė, a.a. Liutkienės atminimui: L. Kairienė, B. Lenard, K. Poškienė, R. Rimas (Colgan, Ont.),

O. Ropė, S. Ruibys, A. Zaremaitė; \$50 - J. Petkevičius.

- Toronto KARAVANĖ surinktos aukos: po \$100 - J. Nešukaitis, A. L. Pacevi-

čiai; \$50 - a.a. S.M. Meškauskų atminimui; \$22.80 - bevardės aukos; \$20 - J. Janušas; \$10 - D. Genys. Iš viso fonde yra \$551, 724.

Suvažiavimo darbotvarkėje: senoviškų tautinių drabužių ir audinių paroda iš A. ir A. Tamošaitių rinkinio. Ekspozitai aptars dail. A. Tamošaitis "Senoviškų ir šiuolaikinių tautinių drabužių bendrumai ir skirtumai". LTI Tarybos posėdis; užkandžiai, visuotinis metinis LTI narių susirinkimas; pertrauka; LTI Tarybos posėdis; suvažiavimo pabaiga. Suvažiavimo pradžia 11 val., pabaiga 5 val. p.p.

Suvažiavimo programa rengiama dviejų dienų emalio dailės darbų seminaras. Jis prasidės sekmadienį, rugpjūčio mėn. 25 d., 2 val. p.p. Seminarą praves dail. Ina Nenortienė iš Bostono. Ji yra emalio darbų specialistė, turėjusi savo emalio dailės studiją ir su savo darbais dalyvavusi įvairiose amerikiečių ir lietuvių dekoratyvinėse dailės parodose. Seminaras vyks dail. A. ir A. Tamošaitių ROMUVOS Galerijoje. / Daugiau informacijų gausite tel: (613) 542-3411 arba (613) 382-8972./

● VIKTORAS NAKAS, LIC Washington'e vedėjas, birželio mėn. 26 d. Toronto radijo CFRB bangomis dalyvavo išsamiaje pasikalbėjime apie centrinio VILNIAUS Telefono ir Telegrafo pastato užėmimą bei kitus sovietų smurto veiksmus Lietuvoje.

● Sugrįžusi iš viešnagės Lietuvoje, Kanados Lietuvių Muziejaus-Archyvo vedėja dr. Rasa Mažeikaitė atsivežė naujų eksponatų bei spaudos iš Lietuvos. Dabar ruošinama parodėlė apie DARIŲ ir GIRENĄ. Muziejaus-Archyvo lankymo valandos šiuo metu sekmadieniais: 10:30 v.r. - 8 val.v., pirmadieniais: 12 val.p.p. - 10 val.v.

Pranešama, kad ieškomas studentas-tė darbuotis muziejuje-archyve 3 popietes per savaitę liepos mėnesį. Privalo turėti Kanados pilietybę.

APDOVANOTAS PREMIJOMIS VILNIAUS PAVILJONAS

Toronto KARAVANĖ '91 meno ir rankdarbių srityje I-ją premiją laimėjo BUDAPESTO paviljonas, II-ją VILNIAUS ir III-ją HELSINKIO; už choreografiją I-oji teko SEVILLE paviljonui, II-ji KIJEVUI, III-ji VILNIUI; už tradicinę muziką I-ją CARDIF, II-ją VILNIUS, III-ją FORT YORK paviljonai; įvertino ir už svečių priėmimą bei aiškumą: I-a vieta teko TOKYO, II-a VILNIAUS, III-a MANILOS paviljonams. Bendrai susumavus, geriausiais paviljonais pripažintas VILNIUS - I-a vieta, TOKYO - II-a, ir NEW DELHI - trečioji vieta. Valio VILNIAUS paviljonas ir visi jo rengėjai bei talkininkai.

Kaip puiku, kad nežiurint sunkumų ir abejonių, pasiryžtama tokią Karavano tradiciją tęsti. Kaip puiku, kad ir tokia programa minimas VILNIAUS vardas.

● KLB Toronto A-kės Taryba buvo sušaukusi susirinkimą birželio mėn. 25 d. KLB A-kės valdybos pirm. K. Budrevičius atidarė susirinkimą ir pateikė darbotvarkę. Susirinkimas nebuvo gausus, tačiau vyko gyvos diskusijos. Valdyboje kadenciją baigė K. Budrevičius, R. Strimaitis, D. Pargauskaitė, R. Sonda. Rinkimai vyko rotacine tvarka ir kitai kadencijai dabar išrinkti: D. Pargauskaitė, A. Barysaitė, K. Budrevičius ir G. Sendžikas. I revizijos komisiją įeina St. Dargis. Susirinkimą baigė Tautos Himnu.

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai:

1970	Vasiliausko Antano atminimui	\$ 100.
1971	Dagio Povilo atminimui	200.
1972	Skucienės Marijos atminimui	195.
1973	Petkevičius V.L.	125.
1974	Bražuko Petro atminimui	100.
1975	Krasausko Tado atminimui	160.
1976	Malinauskienės Uršulės atminimui	165.
1977	Šileikienė Julė	200.
1978	Šimkienė Paulina	100.
1979	Labucko Zigmo atminimui	185.
1980	Kubiliaus Jono (kun.) atminimui	100.
1981	Gailius Andrew Algis	200.
1982	Juozapavičius Alfonsas	100.
1983	Remeikaitė Skolastika	200.
1984	Matusevičius Vytautas	100.
1985	Norvaišos Stasio atminimui	100.
1986	Kuraitė Daina	100.
1987	Kuraitė Vaiva	100.
1988	Kuras Darius	100.
1989	Ikasalos Vinco atminimui	165.
1990	Giedriūno Jono atminimui	500.
1991	Skripkaus Vlado atminimui	300.
1992	Macijausko Stasio atminimui	1,000.
1993	Zabarauskienės Olgos atminimui	195.

Įnašus papildė iki:

23	KLB Ottawos Apylinkė	\$ 10,700.
48	Kredito kooperatyvas PARAMA	8,850.
57.	K.J. atminimui	1,287.
91	Čuprinskas V. ir A.	200.
97	Danaitis St. ir A.	400.
153	Kantautai A. ir F.	48,000.
171	Balčiūno Antano atminimui	235.
187	Bumbulis A.	500.
268	Kalasauskas E. ir K.	500.
289	Šulma Dr. V.	4,200.
295	Venskus P.M.	2,100.
327	D.L.K. ALGIRDO Šaulių Kuopa Hamiltone	400.
506	Bajoraitis J.	500.
725	Andriulionienės E. atminimui	340.
1007	Žilienės Anelės atminimui	160.
1042	Muliolio A. atminimui	390.
1085	Stasiūlo O. atminimui	120.
1086	Vilčinskai K. ir B.	1,180.
1098	Regina Petras	800.
1260	Aulinskas A.	200.
1267	Jurgelio K. atminimui	1,060.
1376	Janušonis S.	400.
1468	Bumbulienė M.	500.
1491	Noreikos G. ir S.	300.
1633	Poškienė K.	300.
1647	Vaskela Juozas	2,000.
1650	Stepulaitis R.	200.
1865	Kaptein E. H.	200.
1899	Sapkos V.	500.
1939	Bersėnienė E.	200.
1959	Rickienės H. atminimui	950.
1972	Skucienės Marijos atminimui	195.

Pradiniai įnašai:

	Naujokienės Marijos atminimui	\$ 85.
	Gulbinienės Onos atminimui	30.
	Karalienės Agotos atminimui	60.
	Punkrio Edvardo atminimui	20.
	Jakimavičienės Petronėlės atminimui	60.
	Stankevičiaus Antano atminimui	85.

Čia skelbiamos aukos, gautos iki 1991 m. gegužės mėnesio 31 dienos.

Naujus narius sveikiname, papildžiusiems įnašus dėkojame. Mirusiųjų artimuosius kviečiame papildyti jų vardų padarytus pradinis įnašus bent iki \$100 ir tuo būdu juos įrašyti į KL Fondo įamžintųjų narių sąrašus. Ta pačia proga kviečiame visus Kanados lietuvių išrašyti į Fondo narius bei įamžinti mirusius artimuosius. Laukiame naujų narių ir iš anksto dėkojame.

Kanados Lietuvių Fondas

* Paskutiniu metu įstojus 10 -čiai naujų narių, Kanados Lietuvių Fondas dabar turi 1.993 narius. KLF nariu galima tapti įmokėjus \$100 nario mokestį. Visa eilė jaunų lietuvių, baigusį čia mokslus ir pradėjusių dirbti įvairiose srityse, turėtų paskubėti įsirašyti į Kanados Lietuvių Fondo narių eilę!

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRĄŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ !!!

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS, REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomi skleidžia informaciją įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukos arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,

310 Rathburn Rd., Etobicoke, Ont. M9B 2L8

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

8 %	už 90 dienų term. indėlius
8 %	už 6 mėnesių term. indėlius
8 %	už 1 m. term. indėlius
8 1/4 %	už 2 m. term. indėlius
8 1/4 %	už 3 m. term. indėlius
8 1/4 %	už 1 m. GIC mėn. palūk.
9 %	už 1 m. GIC invest. pažym.
9 1/4 %	už 2 m. GIC invest. pažym.
9 1/4 %	už 3 m. GIC invest. pažym.
8 %	už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
9 %	už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
9 1/4 %	už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
9 1/4 %	už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
8 %	už namų planą - OHOSP
7 1/4 %	už taupymo sąskaitą
7 1/4 %	kasd. pal. sąsk. virš 10,000
5 1/4 %	už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo	11 1/4 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekelčiamu nuosimčiu (fixed rate)	
1 metų	10 %
2 metų	10 1/4 %
3 metų	10 1/2 %
su keičiamu nuosimčiu (variable rate)	
1, 2 ar 3 metų	9 1/4 %
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.	

AKTYVAI VIRŠ 85 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

MasterCard Kredito kortelė su PARAMOS vardu

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų BŪSTINĖ: Lietuvių namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 TELEFONAS: 532-1149.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	8 %
180-185 d. term. ind.	8 %
1 metų term. indėlius	8 %
2 metų term. indėlius	8 1/4 %
3 metų term. indėlius	8 1/2 %
1 metų GIC-met. palūk.	9 %
2 metų GIC-met. palūk.	9 1/4 %
3 metų GIC-met. palūk.	9 1/2 %
1 metų GIC-mėn. palūk.	9 1/4 %
RRSP, RRIF ir OHOSP	8 %
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	9 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	9 1/4 %
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	9 1/2 %
Taupomąją sąskaitą	7 1/4 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	7 1/2 %
Kasd. pal. čekių sąsk.iki	5 1/4 %

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	11 1/4 %
Sutarties paskolas nuo	11 1/4 %
Nekiln. turto paskolas: Su nekelčiamu nuosimčiu	
1 metų	10 1/4 %
2 metų	10 1/2 %
3 metų	10 1/2 %
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	9 1/4 %
Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Paroduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI VIRŠ 49 milijonų dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

montreal

● RICHARDAS J. MEILUTIS ir SUZANNE DUCHARME susituokė AV P-jos bažnyčioje. Apeigas atliko svečias kunigas, jaunųjų šeimoms kapelionas John Walsh Laimingo gyvenimo jauniesiems!

● Lilija (Jonelytė) ir Yves MAINVILLE pakrikštijo, 3-ia savo sūnelį Patrick-Adomo vardais ir surengė linksmas krikštynas.

● Kristina (Niedvaraitė) ir Aras PIEČAIČIAI džinglasi pirmagime dukrele. Sveikiname!

● Lietuvių Šv.Kazimiero P-jos chorui pradėjus vasaros atostogas, St.Dominic P-jos vargonininkė sutiko palydėti vargonais įprastas lietuviškas giesmes.

Jaunas vyras, kurio žmona šeimnininkauja klebonijoje, gali atlikti už pigią kainą dažymo, tvarkymo, taisymo ir kitokius darbus. Kam šios paslaugos būtų reikalingos-praneškite klebonijon tel:521-9930.

● AV P-jos choristai su mažomis kliūtėmis atvyko į Lietuvą. Jaučiasi gerai, koncertuoja, važinėdami po kraštą. Visiems siūnia geriausius linkėjimus.

● Vasaros metu AV P-jai talkininkauja kun. Jan Lipskis, pavaduodamas sekmadieniais išvykusį kun.Iz. Sadauską.

DOMIOS JONINĖS
Puoselėdami lietuviškus papročius išeičioje, Montrealo L.K.MINDAUGO Šaulių Kuopos šauliai-lės (bene 30-tąjį kartą) surengė Joninių laužą birželio mėn.23 d. Šiemet, surengtas AV P-jos salėje, patiekė slupprizą tiek savo programai, tiek ir dekoracijoms. Šviesas prigėsinus, buvo įneštas Joninių kupolius: puokštė paparčių ant aukštos lazdos, kurią viršūnėje juosė didelis ratas, apipintas gėlėmis ir nusagstytas

uždegtomis žvakutėmis, papuoštas nuleistais geltona-žalia-raudona-kaspinais. Jis gražiai tiko jaunų berželių fone ir prie ant pakyls sulmprovizuoto laužo. Netruko ir samanų, iš kurių kyšojo mažytės eglaitės.

L.K.MINDAUGO Šaulių K-pos pirm. Augustinas Mylė trumpu žodžiu atidarė Jonines, pakviesdamas už garbės stalo svečius varduvininkus- Jonus,Petrus ir Povilus. Jie buvo papuošti gėlele, tylos minute pagerbtas šios parapijos steigėjas ir ilgametis klebonas a.a.Jonas Kubilius, SJ, kuris irgi nepraleisdavo Joninių laužo, kiek tik gyvena Montrealyje. Sugiedojus varduvininkams "Ilgiausių Metų", A.Mylė pakvietė atlikti programą Aušrą Jakimavičiūtę, Daliją Savignac ir Birutę Vaitkūnaitę-Nagienę, kuri pasisakė, kad nors nebuvo iš anksto paskelbta, bet entuziastingai ir netikėtai prisidėjo dar trys dalyvės: Inga Giedrikienė, Teresė Mickienė ir Rasa Paulauskienė. Birutė Nagienė vaizdžiai priminė Joninių tradicijas, į kurias buvo maloniai įpintos senosios lietuvių liaudies sutartinės. Penketuką mokė Aušra Jakimavičiūtė, kartu dainavo ir atliko vieną dainą solo,

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA
LIEPOS mėn. 21 d., SEKMADIENI.
KVIEČIA ! TRADICINĘ ŠAULIŲ

GEGUŽINĖ,

kuri ruošiamą
ST. IR G. RIMEIKIŲ VASARVIETĖJE
RIGAUD BAY, Celine St.
Visi maloniai kviečiami dalyvauti !

Viršuj: Rasos Šventės - Joninių - programos atlikėjos dainuoja sutartinę ir - vaišinas: T. Mickienė, I. Giedrikienė, R. Paulauskienė, D. Savignac, A. Jakimavičiūtė ir B. Nagienė.

Nuotr. J. Štaučiuolis
palydint kanklytėms. Šešetukui ilgais plovimais padėkojo klausytojai. Sekė gardžiai paruoštos vaišės, kuriomis maloniai aptarnavo šaulės. Baras ir loterija taip pat atliko savo darbą, ir visi skirstėsi labai patenkinti šiuo renginiu, kalbėdami, kad būtų mielai išklausę ir ilgesnės programos.

(Dr. JONAS MALISKA)
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 701
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon,
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LaSalle, Qué.
H6P 1N5. Tel. 364-4658.

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St., Ville LaSalle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9-10 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10- 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365-0505

ROYAL VICTORIA HOSPITAL, Tel: (514)-842-1231,
687 Pine Ave, West, Montreal, Que. H3A 1A1
Ext. 1663

H.J. ADOMONIS, M.D., C.M.
4589 Park Ave., Montreal, Que. H2V 4E4 Tel: (514)-842-9211.

Dr. A.S. POPIERAITIS
B.A. M.D. MSc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Qué. H3G 1L5 Tel.: 931-4024

Notarė
RŪTA POCAUSKAS-RUDINSKAS
1170 St. Mathieu, Suite 100,
Montreal, Qué., H3H 2H5
FAX: 937-3763
Tel: 937-3729

Notaras
J. BERNOTAS
Suite 1143, Sun Life Building,
1155 rue Metcalfe, Montreal, Qué. H3B 2V6
Tel: (514)-871-1430

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel: 722-3545; Res: 256-5355
JOANA ADAMONYTĖ A.I.B. DONNA SVRAKA A.I.B. PETRAS ADAMONIS C.I.B.
Greitas ir tikslus patarnavimas.
Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

SPAUDA IŠ LIETUVOS
Norintieji užsiprenumeruoti "LITERATŪRĄ IR MENĄ", taipogi "Švyturį" iš Lietuvos, gali kreiptis į ty leidinių atstovą Kanadoje ir JAV-se Liudą Stankevičią, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Que., Canada H7G 4K7, tel:669-8834.

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
* Didelis pasirinkimas gatavų paltų
* Saugojimas vasaros laiku (storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu
1449 rue St.Alexandre Suite 500 A.
Montreal, P.Q. H3A 2G6 Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
6220 ch. QUEEN MARY rd.
TONY LAURINAITIS
MONTREAL, P.Q. H3W 1X5 Tel. 481-6608

LITAS

MONTREALIŲ LIETUVIŲ KREDITŲ UNIJA

1475 De Seve, Montreal, Qué., H4E 2A8
TEL.: 766-5827; 766-5830

SKYRIUS: 3907 A Rosemont Blvd.
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS - virš \$29,000,000 REZERVAS - virš milijono

MOKA UŽ:

Certifikatus8½%	Taupymo special..... 5½%
Term. indėlius:	Taupymo su gyv. dr. ... 5 %
1 metų 7½%	Taupymo kasdienines .5 %
180 d. - 364 d.7¼%	Einamos sask. 3½%
120 d. - 179 d. 7 %	RRIF - RRSP term 8½%
60 d. - 119 d. 7 %	RRIF - RRSP - taup. .5½%
30 d. 59 d. 7 %	

IMA UŽ:
Nekilnojamą turą - nuo 10 %; Asmenines - nuo 11 %.

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antradien. Treč. 9:00 - 3:00 (tik pirm)	10:00 - 2:00
Ketvirtadieniais 12:00 - 8:00	3:00 - 7:00
Penktadieniais 10:00 - 6:00	2:00 - 6:00

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11.30 IKI 12 val. nakties
Programos Vedėjas: **LIUDAS STANKEVIČIUS**
1053 Albanel Cr., Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7
Tel: 669 - 8834

EAGAN REALTIES INC
5344 VERDUN AVE., VERDUN, H4H 1K4
Nekilnojamo turto pirkimo ir pardavimo patarnavimas
BRONIUS NIEDVARAS
Bus: 766-3586 Res.: 487-4938

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:
video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite papigintomis kainomis pas: **R/C LEON SERVICE, 5887 Sherbrooke St. W., Montreal tel.: (514) 488-3363**
Toronto tel.: (416) 886-7659
Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National, Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.
Two cassette radio - \$89. Video nuo \$299.
Video camera \$1299. -

ZIENKA PLUMBING
24 VALANDŲ PATARNAVIMAS
● LIETUVIAMS NUOLAIDA:
Neimamas mokestis už atvažiavimą.
TEL.: 254-7846

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd
DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ
6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6
ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690
VINCAS PIEČAITIS
1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4
JONAS & CÔTÉ REALTIES
NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD
ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.
Savininkas: MIKE OSKOVICZ
3351 Belair St., Montreal, Qué., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA